

బ్రాహ్మణేతర సభ

పైనికోడ్యముము.

నిన్నటి సాయంత్రము విజ్ఞానియ పురమండలమున, దక్షిణిండియా లిబరల్ ఫెడరేషను వారి యాజమాన్యమున యిటీవల ఇంగ్లండు ప్రధానమంత్రి గారిచే ఇండియా రాజప్రతినిధికి పంపబడిన, పైనికోడ్యము, సందర్శమున సభ జరిగెను. రా. బి. పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి, టి. ఎమ్. నాయుడు, తెలప్రోలు రాజు, చల్లపల్లి కుమారజూనియర్ గౌ. ఆ. నూర్జనా రాజుణ్ణమ్మార్ వాయడ, పి. రామానాయునింగారు, పితాపురం రాజాగార్లు, ఇతర బ్రాహ్మణేతర ప్రముఖులు పెక్కుమందియును సభకు విచ్చేసిరి. చల్లపల్లి కుమారరాజాగార్ ధ్యక్షతవహించిరి. సభాద్వేషమును గురించి

అధ్యక్షులు

ఇట్లు పర్యవేక్షించిరి: రామానంద మహాభారతము లందు గారి, ప్రపంచ చరిత్రయం దేవతయమున గాని మనము కనిపించి ఎరుగి మహాభారత సంగ్రామము నేటివరకును అతితీవ్రముగ జరగుచు విశాఖా ఖండమునంతయు ముక్కులు ముక్కులుగా చీల్చివేయుచున్నది. జగ్గున శత్రువుల దుష్కృత్యములు, అపాంకారములు, అలజడులు నానాటికి మురుగుచున్నవి. మన బ్రిటిషువారికి కష్టములు, బాధలు మరింత పెంచుచున్నవి. ఇప్పుడు పశ్చిమరంగము యుద్ధ పరిస్థితులను బట్టి చూడ యావహాభారత సంగ్రామ మెప్పుడు తుదముట్టుతో యూహించుట కేమాత్రమును వీలుగావున్నది. యుద్ధవార్తావళిని బాగుగ పరిశీలించియెడల బ్రిటిషువారు కేవలము ఆత్మ సంరక్షణార్థముగొరకై పోరాడుచున్నట్లుల వ్యక్తము కాగలదు. నిజముకూడ యంతే యని బ్రిటిషువారే యొప్పుకొనిరి.

మనమందరమును మనదృష్టమగు రాజభక్తిని వెలివిచ్చి సర్వవిధముల ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడవలసిన సమయ ము సన్నమయినది. ఇంగ్లండు ప్రధానమంత్రి గారు ఇండియా రాజప్రతినిధికి పంపిన సందేశమును దానికి రాజప్రతినిధిగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును చూచినయెడల పరిస్థితులు విచిత్రముకాగలవు. కాబట్టి యిప్పుడు మనము చేయవలసిన కర్తవ్యమేమన ప్రభుత్వమువారికి మనము సర్వవిధముల విజయప్రాప్తికై తోడ్పడగలమని వాదన మొనగుటయే. యుద్ధములో పోరాడుటకు మనస్ఫూలను, యుద్ధ కృత్యములకై నిస్తారధనమును ప్రభుత్వము వారికి కావలసియున్నది. ప్రభుత్వము వారికి ఈ రెండిటిని సమకూర్చి తోడ్పడవలయు. క్రిందటి సంవత్సరము రాజులు, మహారాజులు, జమీందారులు యుద్ధనిధికై యిచ్చిన లక్షలకొలది రూప్యములు విరాళములు చాలక 10 కోట్ల పానులను యుద్ధ ఋణమునకై వసూలుచేసిరి. ఈ సహాయము చాలదు. మన మింకను ఎక్కుడు స్వాధీనత్యాగమును, ఉదార స్వభావమును, ఉత్సాహమును చూపినగాని మన బ్రిటిషువారికి నిజము ప్రాప్తికి తోడ్పడ బాలము. ఇప్పటి పరిస్థితులను బట్టి చూడ హిందూదేశమునకు కూడ కిడువాటిల్లునట్లు గన్పట్టుచున్నది. భారతదేశము గూడ యుద్ధభూమి అగునెమో యన్నట్లున్నది. స్వచ్ఛములను స్వేయములను సంరక్షించు కొనుటకై నను యుద్ధసంబంధమైన విద్య నేర్చుకొని వైనిటలుగానుండుట అత్యంతావశ్యకము. ఈ విషయములో బంగాళదేశజులను ఆదర్శముగా మందుకొని ప్రవర్తించవలెను. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిని చెన్న రాజధానియందు గూడ నిర్బంధవైదిక కాసుమును ఆచరణలానికి తీసికొని రావలయునని కోరవలయును. తెలప్రోలు, వెంకటగిరి, గౌ. ముప్పిలినాయుడు మొదలైన జమీందారులు లందరు పైనికోడ్యగములజేరి ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. పరమ పవిత్రమైన యీ భారతమాత పెక్కుండు వీరులకు ప్రేరణల సంపన్నులకు కన్ను తెల్లియై యున్నట్లు మనచరిత్రలేనిదర్శనములు. ఏమనుజుడుగాని, ఏబాలివారుగాని తమంతట స్వశక్తిమీద ఆధారపడినగాని ఏకబాతీయ భావము సంభవము.

ప్రతి మనజుడును ప్రభుత్వమువారి యందు తనకు గల రాజభక్తిని, అనురాగమును, కృతజ్ఞతయును చూపించుట కనకాకంఠులైగినందులకు సంతసించవలయును. మన బ్రాహ్మణేతరులలో గూడ పెక్కుండు వీరులు గలరు. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు యొక్క వీర రసయంతయు కన్నులకు గట్టినట్లుగా ప్రతి భారతీయుని మానగము నంనును ప్రతిబింబితమగుచున్నది. ఇటీవల సర్ విలియం మేయగుగారు చెన్నపురిలో యుద్ధ ఋణమును గురించి యుపన్యసించుచు, చెన్న రాజ

ధాని సిస్తున, రాబడి పన్నును ఇతర రాజధానుల కంటె పెక్కుడుగా చెల్లించుచున్నను యుద్ధఋణమునందు మాత్రము వెనుకబడియుండుట కడుకోచరియమనియు, చెన్న రాజధాని వారుగూడ తదితర రాజధానులవలె నుండజవేసి యుద్ధఋణమునకు సహాయము చేయవలయుననియు కోరిరి. మనంతట మనము స్వబుద్ధిని సహాయము చేయనిచో ప్రభుత్వమువారు పన్నులు ఎక్కువచేయవలసి వచ్చును. అట్టివిషయ నితి సంభవింపక పూర్వము మన యధాశక్తిని మనము తోడ్పడవలయును. ప్రతిపక్షమును పట్టణమునకును మనస్ఫూలను పంపి యుపన్యాసములు నిప్పించి ప్రతిమనుజుని పైన్యమునందు కేరవలయునని ప్రోత్సాహపరచవలయును. ఇట్టి పరిస్థితులలో మనము ప్రభుత్వమువారికి సహాయ మొనర్చుట మనవిధి. మిగిలిన పనులన్నియు కట్టిపెట్టి మొట్టమొదట ఈ పనినిగురించి ఆలోచించవలయును. కడపటిమనుజుని వరకును, కడపటి దమ్ముడి వరకును ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయవలెను. మన భావ్యభివృద్ధియంతయు వారి యభివృద్ధిపై నాధారపడియున్నది.

1-వ తీర్మానము.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకు, సామ్రాజ్య ప్రాభవమునకును గౌరవమునకు నే గాక అజియాఖండమును జర్మనుల దౌర్జన్యమునండి, రక్షించు కొనుటకును హిందూదేశము నందు ప్రభుత్వము వారును ప్రజలును ప్రయత్నములను ద్విగుణీకరింపవలెనని ఆంగ్ల ప్రధానమంత్రి పంపిన సందేశమునకు ఈ బ్రాహ్మణేతర మహా సభవారు సంపూర్ణ మోదమును దెల్పుచు ప్రధాన మంత్రిగారి సందేశము ననుసరించి సాధ్యమైనంత కఠిన తోడ్పడుటకు ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నారను తీర్మానమును

దొరై రాజుగారు

ఉపపాదించుచు ఇట్లు పర్యవేక్షించిరి:— తక్షణస్వ రాజ్య వారులు కొంతమంది స్వరాజ్యమునకై కేక లిడుచున్నారు తాము స్వశక్తిమీద నాధారపడి శత్రువుల బాధనుండితప్పించుకొన గలిగిన స్థితియందుండినగాని స్వరాజ్యము వచ్చినకాలాభిమతేను. మన బ్రిటిషువారు ప్రాణసంరక్షణకునై యుద్ధము సల్పుచుండ మనదేశములో కొంతమంది సత్యాగ్రహవలంబమును గురించి యుపన్యాసములు సల్పుట, రైతులును పన్నులు చెల్లించవలదని ప్రోత్సాహ పరచుట, వైస్రములో కేరవలదని జనులకు దుశ్చిహు గావించుట మొదలైన దుష్కార్యములను గావించుట కడుంగకుకోచరియము. ప్రభుత్వము ఇట్టి అందోళనమును వెంటనే ఆఆగ్రహించవలయును. ప్రభుత్వమువారు మనలను మనుష్యు, ద్రవ్యుల సహాయమును గోరుచున్నారు. శక్తివంధనశేతుండ వైస్రములో సాధ్యమయి నంతమంది చేర్చియును యుద్ధఋణమునకు కావలసినంత ధనము నొసంగియు బ్రిటిషువారి విజయప్రాప్తికై సహాయము చేయవలయును.

ఈ తీర్మానము కందస్సామి కెట్టగారిచే నామోదింపబడి సోమనందరం పిళ్లగారిచే ద్రవిడభాష నందు బలంబుపబడి అంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట ఈక్రింది తీర్మానములు నామోదింప బడెను.

2-వ తీర్మానము.

ఈ బ్రాహ్మణేతర సభవారు తమ సంఘమున యుక్త వయస్సు గలిగి, దేశోగ్యములతో నర్హులైయున్న వారిని సేనలో చేర్చి సామ్రాజ్య సంరక్షణము చేయుటకు సాధ్యమైనంతకఠిన ప్రయత్నించుటకు ప్రతిజ్ఞ బూతుచున్నారు.

3-వ తీర్మానము.

బ్రాహ్మణేతర జనులను వీలైనంతవఱకు యుద్ధనిధికి తోడ్పడుటకు ధనమును సమకూర్చుటకును సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

డాక్టరు నాయుడుగారు.

కొంతమంది ప్రేక్షకులచేత బలవంత పెట్టబడగా నిట్లు పర్యవేక్షించిరి: పైనికోడ్యము విషయమునను బంగాళీ దేశ ఘట నాదర్శముగా నుంచుకొనవలయునని అధ్యక్షులుగా మ మొట్టమొదట చెప్పిరి. కాని యీ విషయమున వారికి బంగాళీ దేశ చరిత్ర బాగుగ తెలిసినట్లు గన్పట్టదు. బంగాళీ రాజధానికంటె మలబారుజిల్లా ఎక్కువమంది వైనిటలను సేనకు పంపియున్నది. యుద్ధమునకు పూర్వము వైస్రములో 15 వేల మంది చుళయాశీ దేశస్థులుగలరు. 1917-18 నాలో 444 వేలమంది చుళయాశీలు వైస్రమునందు చేరిరి. ఈ పని యంతయు ప్రజలకు తెలియకుండగనే అనధికారపద్ధతులచే నెరవేర్చబడెను. ఇంగ్లండు దేశస్థితికిని ఇండియా దేశపు స్థితికిని మిక్కిలి వ్యత్యాసముగలదు. హిందూదేశమునకు బ్రిటిషువారు రాక పూర్వము హైందవులు శత్రువులతో పోరాడుటకు మారుగా తమలో తామే యుద్ధములు చేసికొనుచుండు వారు. అట్లు గాక ప్రతి మనుజుడును స్వదేశసంరక్షణము చేయుటకును శత్రు వినాశము గావించుటకును సంసిద్ధుడై యుండవలయును. యుద్ధ ఋణమునకు గావలసినంత ధనము నొసంగి తోడ్పడవలయును. అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

ఆనరరీ లెస్టి నెంటు పదవులు.

తాత్కాలికముగ నియమింపబడుట.

క్రిందటి బుధవారము ఆస్పతలమున జరిగిన దర్బారులో రాజప్రతినిధిగారి యనుజ్ఞ ను సర్ మైకేలు ఓడ్యయగారు పంజాబునందలి శూరజాతులలో విఖ్యాతి గడించిన 9 గురు ప్రతినిధులకు తాత్కాలికముగ లెస్టి నెంటు బిరుదును లొంగబడునని తెలిపిరి. ఇంక పెక్కుడు వైనిటలు కావలయునను అవశ్యకతను తెలుపుచు మెసహాలామియా పేలస్ట్రీను సమర సన్నాహములను హిందూదేశ సంరక్షణకే నని తెలిపిరి. "జర్మనులు సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర ప్రదేశము లన్నిటి వలెనే హిందూదేశము మీద గూడ దృష్టి నిలిపిరను సంగతి మన మెఱుగుదుము. తంత్రములు, మట్టలు మొదలగువాని మూలమున తమయుద్దేశ్యమును నెరవేర్చుకొనవలయునని వారిదివరలో దలంచిరి. ఈ కుట్రలన్నియు విఫలములయ్యెను. ఇక శత్రువు బలవంతమున తనకార్యమును నెరవేర్చుకొన నెంచుచున్నాడు. అసియాలో జర్మను లెట్టి ముండ గములైన జేయికుండ రష్యాదేశ మిదివరకు నిలచియుండెను. కాని అవివేకమునను స్వయంకృతావరాధము వలనను సంభవించిన రష్యాపతనమువలన శత్రు విప్లవ డెనుమిడిగ నవస్థుండన మొనరించుటయే గాక తూర్పున బాహుటముగ సంభవించుట వానికి తెరవేర్చడెను. ఈయనడ అప్పుడే యాంధ్రమైన దనియు శత్రువులపైజే బెలూచి స్థానములో బ్రవేశించియున్నట్లుచూడుట కేవలము తెలివి తక్కువ వదంతులు. మారియూకలు కొంచెము చెలరేగినది. వెంటనే అణచి నేనుబడినది. పశ్చిమ రంగమున మనవారెన్నడు నింత భద్రముగ నుండలేదు. అయినను జర్మనీవలన హిందూదేశమున కెట్టి యాపదయు సంభవించకుండ మనము సిద్ధపడవలయును. ఇందులకు హిందూదేశపు సహాయుల కావల పేలస్ట్రీనుయందును మెసహాలామియా యందును గురియొచ్చుట నవసరము వచ్చిన నవ్వుట నెల్ల మన మాయత్నము చేయవలయును. ఇదియే 2-వ తేదీని లామహబాద్ గారు రాజప్రతినిధిగారి కంపిన పవిత్ర సందేశ సారాంశము.

ప్రేగుభయములేదు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి ప్రేగుప్రేగు నివారకావధములు మామందులుగడచిన రుగది వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సింజి దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక ప్రేగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన ప్రేగు సోకదు. ప్రామాదిపానము 6 బౌన్సుల బుడ్డి ౧-కి రు ౧-౦-౦ | శరీరౌత్సాహుతి 1 బౌన్సు బుడ్డి ౧-కి రు ౦-౧-౦-౦ డిల్ 8 " " ౦-౧-౦-౦ | డిల్ 1 " " ౦-౦-౦-౦ ప్యాకింగు సోప్లేజిజేటు. కొరువారికి మాచెద్ద క్యాటలా గుచితముగ పంపబడును. తంతి నిలాసము: "పండిట్" మదరాస్. ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్ వీధి, బి.టి, మదరాసు.

మహాసభ.

లోకమాన్య తిలకు ఉపన్యాసము

శేషి (21-4-18) సాయంకాలము 4 గంటలకు రాయపేటలోని గౌరీవిలాస్ ఆవరణమునందు చెన్నపురి పౌరుల మహాసభ జరుగెను. లోకమాన్య తిలకుగారు “ప్రస్తుత స్థితి”ని గూర్చి యుపన్యాసించెదరు. ఆదివెంటెము అధ్యక్షత వహించును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 20-వ తేది

శనివారము.

స్వయం నిర్ణయ సూత్రము:
భారతవర్షము.

శాస్త్రమెంటు మహాసభలో ప్రధానమంత్రిగా రిచ్చిన యుపన్యాసముతో మిత్రమండలి సంగ్రామోద్దేశములు ప్రస్ఫుటమయినవి. ఇక దానికి మెద్దియును లేదు. సంగ్రామోద్దేశములకు ను స్వరాజ్యోద్యమమునకును చేరిక గలదని వెల్లడియైనది. స్వయం నిర్ణయ సూత్ర స్థాపనమే సంగ్రామ ముఖ్యోద్దేశము. ఈ సూత్రము శత్రు స్వాధీనమందున్న రాష్ట్రములకు మాత్రమే వర్తించునని నిన్నటి మెయిలుపత్రిక వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నది. “ప్రస్తుత సమయమున స్వరాజ్య వాదులు స్వయం నిర్ణయ సూత్రముపై మక్కువ జూపుచున్నారు. ఈ సూత్రము మిత్రమండలి వారిచే నంగీకరింపబడుట కుద్దేశ మొక్కటియే. శత్రు స్వాధీనమందున్న రాష్ట్రములకు మాత్రమే నీ సూత్రము వర్తింపజేయబడును. కాని వేరొక కార్యమున కది బనికి రాదు..... ఇందు మూలమున మిత్రమండలి దేశములందలి ఆంతరంగికాభివృద్ధి గూర్చి జోక్యము గలుగ జేసి కొను తలం వెన్నటికిని లే”దని మెయిలుపత్రిక వ్రాసినది. మెయిలుపత్రిక కీంతకన్న దూరమునకు దృష్టిజనుట అసహజము. శత్రుదేశముందే గాక ప్రపంచమునందంతటను స్వాతంత్ర్యము స్థాపించుటయే, మిత్రమండలి ప్రధానోద్దేశ ముచుటకు సందియము లేదు. అంతర్జాతీయ లేబరు మహా సంఘసమావేశకార్యక్రమము గాంచిన, సమత్వము బయల్పడును. అంతేకన్నను ప్రధానమంత్రిగారి యుపన్యాసముతో, నీ విషయమైగల సందియము లన్నియు బూర్తిగ బాసినవి. ఇర్రెండుదేశ సమస్యపై జరిగినచర్చ యీ విషయమును ప్రాముఖ్యము నకు దెచ్చినది.

ఇర్రెండున కీ సమయమున స్వరాజ్య మిచ్చుట తప్పని సరియైనది. సంగ్రామము తీవ్రత జెరుచున్న కొలందిని, మనుష్య బల సంపాదన మత్యవసరమగు చున్నది. ఇర్రెండు దేశమునండి తగినంతముంది నైనికు లీసరికి సంగ్రామమునకు వెడలి యుండలేదు. కారణమేమి? సంగ్రామోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయు మహోద్దేశము బాధయెనుట నితరకును గాన్పించలేదు. అట్టి యున్నతాళయమును, లాయడు జార్జిగారు దేశము నెనుట నిపు డుంచెరి. స్వరాజ్య మిచ్చెదమా, సంగ్రామమున పురుకుడని స్పష్టముగా దెలిపిరి. ఇందు బేరమెద్దియును లేదు. మిత్రమం

దలి సంగ్రామమున శత్రువుల జయింపవలెను. ఇర్రెండు సంగ్రామమున కీ తరుణమున సాయము గావించవలెను. ఇర్రెండుసాయము బడయుటకు, విరిష్కజలలో ను త్సాహము ప్రబలవలెను. రణోత్సాహమును పురికొల్పుటకు స్వరాజ్య మొసగి తీరవలయును. వీటిలో నొక విషయమును వేరొకవిషయమునుండి విడదీయుటకు వీలు లేదు. ఇర్రెండునకు స్వరాజ్యమిచ్చుట కొందరు రుచించకబోవచ్చును. స్వరాజ్యవిముఖులలో సర్వ ఎడ్వర్డుకార్లను గారిని మించినవారు లేరు. కాని స్వరాజ్యప్రదానమున కీ సమయమున నంగీకరింపక తప్పదని కార్లనుగారు గ్రహించవలసివచ్చెను. తప్పుకొన వీలులేని పరిస్థితులను ప్రతిఘటించుట మాధ్యమును సూచించును. అందుచేతనే, లాయడు జార్జిగారు “సాష్టవము కొరకును, సేనలను విజయమునకై ప్రోగుజేయుట కొరకును, విరిష్క సమస్యను నిర్ణయించి తీరవలయును. ఈ మూలమున ఇర్రెండులో సంతృప్తిని, అమెరికాలో సదృశ నములను ప్రబలనటల జేయ వీలగును..... ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ సైనిక విధానమును యిష్టము లేకుండగనే, ఇర్రెండునకు వర్తింపజేసి” రని నుడివెరి. ప్రధానమంత్రిగారు విరిష్కస్వరాజ్య సమస్యపరిష్కారావసరమును చక్కగ గ్రహించిరి. అనసరమునకు లొంగిరి. ఇటుల గావించని వారు, రాజనీతిపరుంధరులు గానేరరు. “నిర్బంధ సైనిక శాసనమును ఇర్రెండునకు వర్తింపజేసిన యెడల, దాని నమలులో బెట్టుటకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధముగ నుండవలెను. కాని, ఇర్రెండునకు వ్యాపక మొసగబడినదను భావము వ్యాపించిన గాని, శాసనము నమలులో బెట్టుటకు వీలుండ”దని లాయడు జార్జిగారు నుడివెరి. ఈ కారణముచేతనే, ఇర్రెండునకు స్వరాజ్య మొసగుటకు లాయడు జార్జిగారు పూనుకొనిరి.

స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నమునకు పే రెన్నికగన్న అమెరికాదేశము గూడ నీ సూత్రావలంబమునకే ప్రోత్సాహ మొసగెను. నిర్బంధ సైనిక విధానమును ఇర్రెండునకు వర్తింపజేయుట, అమెరికా వారి కిష్టమే. కాని స్వరాజ్య మిచ్చిన గాని, యీ శాసనము నమలులో బెట్టుగూడదని అమెరికావారు పట్టుదల జూపిరి. ఈ పట్టుదల విల్చుచు అధ్యక్షుని కీ గూడ గలదు. అమెరికావారి సంపూర్ణ సాహాయ్యమును బడయుటకు విరిష్క సమస్య పరిష్కారము మాఖ్యసాధనమని, ప్రధానమంత్రిగారి వాక్యములందేగలదు. స్వయం నిర్ణయసూత్రము మిత్రమండలి దేశములలోని వారలను వర్తింపదనుటయే నిశ్చయమయినచో, అమెరికావారి పట్టుదల యర్థశూన్యమగుచున్నది. మెయిలు పత్రికాధికత కున్నంత రాజకీయ పరిజ్ఞానము విల్చుచు అధ్యక్షునికిలేదని జెప్పట పరిహాసాస్పదము. ఇంకను మన ఆంగ్లో హైందవుల కీవిషయమై సందియమున్న యడల ప్రధానమంత్రిగారి యీ క్రింది వాక్యములు సందియముల నెల్ల బోద్రోలగలవు.

“దేశ మంతయు నీకీభావము గలిగియున్న గాని, ఇర్రెండునందలి చిక్కుల సవరించుట దర్ల భము. విశ్వభావము ప్రబలుటకు, గ్రేటుబ్రిటను నందలి ప్రతిభాగము వారును తమకు న్యాయము జరిగినదని దలంపవలెను. విరిష్క ప్రజలపై సంగ్రామ భారము నైచుట యే గాక, వారికి “స్వయం నిర్ణయ” సూత్రమును వర్తింపజేయుట మూలముననే నీ భావము వ్యాపించును. స్వయం నిర్ణయ సూత్రముకొరకే మన మీసంగ్రామమున పోరాడుచు న్నారము. మన మీ యుద్ధమున యీ సూత్ర నిర్ణయము కొరకే బ్రవేశించితిమి.

ఈ సూత్రమునుండి మన మెన్నడును వెనుకకు మరలలేదు. సంధిసభలో నీ సూత్ర మవలంబించి తీరవలయునని, పట్టుబట్టెదము.”

పై వాక్యమునుజూచిన, స్వయం నిర్ణయ సూత్ర మన్ని జాతులకును వర్తించుననియు, శత్రు దేశములకు మాత్రమే వర్తింపజేయు నెంచడి మహాపండితుల వ్యాఖ్యానమునకు తావులేదనియు స్పష్టమగుచున్నది. సంగ్రామావసరమును, అమెరికావారి పట్టుదలయును గలసి విరిష్క సమస్య పరిష్కారమునకు తోడ్పడుచున్నది. స్వయం నిర్ణయ సూత్రమునకును, హిందూదేశమునకును ఎట్టి సంబంధము గలదో యోచించవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. ఈ సూత్ర మన్ని జాతులకును వర్తింపజేయవలయునని దలచినయెడల, భారతీయు లట్టి జాతులలో జేరరా? నాగరిక ప్రపంచమున భారతదేశమునకు స్థాన మున్నదా? ఉన్నచో, ఇర్రెండునకు వర్తించు సూత్రము, భారతదేశము నకు వర్తింపదా? ఈ ప్రశ్నలకు ప్రధాన మంత్రిగారు వెంటనే జవాబొసంగవలసి యుండును. ఇర్రెండునకును, హిందూదేశమునకును విభేదము జూపించుట కవసరము గన్నట్లుదు. రెండు దేశముల నెనుక్కొను సమస్యలొక్కటే. సంగ్రామ విజయమునకు ఇర్రెండు దేశపు మనుష్య బలమెంతటి యవసరమో, హిందూదేశపు మనుష్యబలమంతకన్న ననేకమడంగులవసరము. ఇర్రెండు దేశమందు సంగ్రామోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయు యెంతటి యవసరమో, సంతకన్న హిందూదేశమందు రణోత్సాహమును వ్యాపింప జేయుట త్యవసరము. అందుచే విరిష్కస్వరాజ్య సమస్యపరిష్కారమున కన్న, హైందవ స్వపంచాలనా సమస్యనిర్వహణ మత్యంతావసర మని వ్యక్తమగు చున్నది. ఇంతియ గాక హిందూదేశము ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు శిరోరత్నము వంటిది. హిందూదేశ ప్రాధాన్యము చేతనే ఆంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రభావము తేజిల్లుచున్నది. అట్టి భారతవర్ష సమస్యను ప్రధాన మంత్రిగారు చుక్కనగ జూడజాలరు. విరిష్క సమస్యనలె, హైందవ సమస్యయు, సాంగ్రామిక సమస్య యగు చున్నది. మనుష్యబలసంపాదనమున కీ సమస్యను సాధింపక తప్పదు.

సామ్రాజ్యమున కంతకును నిర్బంధసైనిక విధానమును వర్తింపజేసి, ఆశాసనమునుండి హిందూదేశమును వదలివేయుట భావ్యము గాదు. అందుచేతనే సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నిర్బంధ సైనిక విధానమును హిందూదేశమున ప్రవేశ బెట్టవలయునని గోరిరి. అందుకు రాజప్రతినిధిగారి వందనముల గూడ బడసిరి. కాని బెనర్జీగారు, సైనిక సమస్యకు సహజముగ వెంటనంటి యుండెడి స్వపరిచాలనా సమస్యను గూర్చి ప్రభుత్వమునకు దెలిపియుండ లేదు. కట్టకడపటి సమస్యను పరిష్కరించనిది, ప్రథమ సమస్యను సులభముగ పరిష్కరించుటకు వీలుండదు.

ఈ విషయమై యస్. బి. మిత్రగారు అమృత బజారుపత్రిక కిటుల వ్రాసిరి:

“రణోత్సాహమును భారతీయులలో నుదయింప జేయుటకు ఉత్సృష్టమును, సులభమును, ఫలప్రదము నగు మార్గము, నిజమగు స్వపరిచాలనమును వెన్వంటనే యొసగుట యని, అంగీకరింపక తప్పదు. వాగ్దానములు జాలవు. మే మీ విషయమై బేరమాడుట లేదు. సామ్రాజ్యమున కమితమగు సహాయమును చేకూర్చుటయే మాయాశయము. ఆ యుద్దేశముతోనే, యీ మార్గ మవలంబించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారము. లాయడుజార్జిగారు

మూరదప్పి లేనివారు గారు. బల్లెండులో నైనిక విధానమున, స్వరాజ్యమున, ఒక్కమాత్రే ప్రవేశ పెట్టుచున్నారు. రాజకీయవిధానము ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారును ఇట్టి విధానమును హిందూ దేశమునకు గూడ ప్రవేశించవలయును. ప్రధాన మంత్రిగారి కీ విషయమై సచ్చ జెప్పవలయును. అట్టితరీ, మనస్సులును, ధనమును, తరుగకుండ వెలువడును. జర్జను ఉత్తరవ మధ్యస్థమునును."

ఈ భావమే భారతీయులలో నెల్ల వ్యాపించి యున్నది. రాజోపు శనివారమున జరుగనున్న సిమ్లా సమావేశమున, రాజకీయాంగ్లోమును గట్టిపెట్టవలయునని, ప్రభుత్వమువారు ప్రజలను గోరుదురని చెబుచున్నది. ఈ విషయమై దేశములో సనేక వార్తలు ప్రబలియున్నవి. కర్ణిసు విధానమును దేశమున కొనగి, రాజకీయాంగ్లోమును చాలింపవలయునని గోరెదరని, యొకవార్త వ్యాపించి యున్నది. ఇది దెంతవరకు సత్యము గలదో తెలియదు. ఇది యే నిజముగా నేని ప్రజలలో నాశాభంగము కలుగుటయే గాక, సంగ్రామోత్సాహము ప్రజ్వలింప నేరదు. కర్ణిసు విధాన మొనగుటకు మార్గము, స్వరచాలనా సమస్య నిపుడు పరిష్కరింపకుండుటయే యుత్తమము. భారతీయు లెటులయిలను తమకు చేతనైన సంగ్రామసాహాయ్యము గావించి తీరెదరు. కాని కర్ణిసు విధానమున కెన్నటికిని సమ్మతించజాలరు. ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి లోకమాన్యుల మరేపటికినము జరుగు సభలో తన మహా సందేశమును ప్రకటించును. ఆ సందేశమే భారతీయులకు తారకమంత్రమగును. ప్రజలలో నాత్మరత, దృఢమగు మనోభక్తియు మున్నయెడల, గమ్యస్థానము జేరకతిప్పదు. స్వయం నిర్ణయ సూత్రము, హిందూ దేశమునకు వర్తింపజేయుటకు గాక! ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము అసత్య సామాన్య వైభవముతో ప్రకాశించి, స్వాతంత్ర్యమునకు బెట్టని కోట యగు గాక! సందిగ్ధ తరుణమున ఆంగ్ల సామ్రాజ్య రక్షణమునకు బూనిన శౌరవము హిందూ దేశమునకు ఒక్కను గాక!

చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారణభానివేదికము.

ఈ సభవారనేక వర్సరములనుండి ఆయుర్వేద కళాశాలను, ఉచిత ఆయుర్వేదాపధాలయమును పోషింపుచున్నారు. ఈ రెండు ప్రతిష్ఠావనములను దినదినాభివృద్ధి గాంచుచుండు టెంతయు నామోదదాయకము. గత వత్సరమున వీరియందు కొన్ని మార్పులు గలిగింపి. ఇవి మౌఖ్యరీతి నున్న విశాలప్రదేశమును డౌటును తోటకు మార్చుడెను. తద్భవనపరిసరముననే విద్యార్థుల వసతి వసూడు నేర్పరుపబడినది. ఈ ప్రదేశము మూడు యెకరముల వైశాల్యము గలిగి యుండుటచే యోషధులను మూలములను పెంచుటకు ప్రయత్నములు గాంపబడుచున్నవి. 12 గురు గోగులకి సుగ్రహాన మేర్పరుచుట కవకాశము గలిగి నబడినది. శస్త్రచికిత్సలు, సుశుతము మున్నగు గ్రంథవిబంధనానుగముగ జయక్రమముగ నలువలడుచుండుటెంతయు సంతోషకరము. ఆయుర్వేదమున శస్త్రచికిత్సను పునరుద్ధరించుట కీ ప్రయత్నముల నెల్లరును ప్రోత్సహించుట లక్ష్యసరము. ఇదివరకు కళాశాలలో నున్న అంధ్ర కళాకు లోడుగ తమిళశాఖగూడ జేర్చబడినది. ఈ విషయముల నన్ని విధి విధించిన యోజనా ప్రతిష్ఠావనము కాలక్రమమున సభివృద్ధిగాంచుచున్నదిని వ్యక్తము కాగలదు.

ఇక నీ సంఘపు టాంకకపరిస్థితులంత తృప్తికరముగ లేవని జైర్వెల్లు నుచువుచున్నారు. గత వత్సరమున నాదాయము రు 10877-0-0; వ్యయము రు. 10434-8-5. కాని అహరహదాగముల వెలులు హెచ్చుట వలనను, తమిళశాఖ నూతనముగ స్పష్టింపబడుట చేతను, ఉచితవైద్య శాలకు నచ్చు రోగులసంఖ్య సతతము హెచ్చుచుండుట చేతను, సంఘపు వ్యయ మత్యధికమగుచున్నది. శ్రీ బాబ్బిలి రాజగారు తమ సహజోదాగ్యముతో వేము రూక్యముల విరాళము నొసంగి రని చెబుటకు సంతసింపుచున్నారు. మదరాసు పురపాలనా సంఘమువారిని కోరగా వారి సంఘమునకు 1000 రూక్యముల నొసంగిరి. ఈ గ్రాంటు ప్రతివత్సరము నొసంగబడునని తలంచుచున్నారు. ఈ సమయమున నీసంఘమునకు భారతీయుల ధనసహాయ మపేక్షణీయము.

ఈ ప్రతిష్ఠావన మింతసంతృప్తికరముగ కృషి నలుపుటకు ఆయుర్వేదభివృద్ధికి వండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి నిరంతర కర్షితమును, స్వార్థత్యాగమును శారణములు. వీరు నునదేశమునందలి వివిధ ప్రదేశములకు బోయి ఆయుర్వేదమును గూర్చి యుపన్యాసముల నొసంగుచు, స్వదేశసంస్థానాధీశుల సాహాయ్యము నపేక్షించుటకు శ్రీనిగరమునకు బోయి కనిచేయుచున్నందులకు ప్రశంస నీయుట. ఇంతే గాక వీరి సంఘ వ్యయమునకు 7000 రూపాయల నొసంగి, తమ కితరణ స్వభావమును, ఆయుర్వేద శాస్త్రాభిమానమును లోకమునకు వెల్లడించిరి.

వీరే యీ సంఘపు వ్యయమున చాలవరకు భరింపుచున్నారని చెప్పవచ్చును. వీరి వృద్ధుల వలెనే పునరాతన వస్తు శాస్త్రమును, జీవరేణు శాస్త్రమును గూడ నిట బోధింపబడి, అందు వృద్ధులు లొంగబడుచున్నవి. జీవరాక్షసాత్ములము, వాగభట్ట, సారంగధర మున్నగు ఆయుర్వేద గ్రంథ భాషాంతరీకరణమునకు గూడ చాల వలకు వీరే ప్రోత్సహకులు.

ఈ సభవారి యాజమాన్యముననున్న ప్రతిష్ఠావనముల పురోవృద్ధి నభిలషించి, దేశాభిమాను లందరును వీటికి చేయూత యొసంగి, ఆయుర్వేద శాస్త్ర వ్యాపకమునకు సహాయము గావించెదరు గాక!

కార్యేపండితుడు.

శ్రీ పునరుద్ధరణమునకు తమ జీవితమును ధారపూసిన మహానీయులలో కార్యేపండితులు వాసిగాంచిరి. వీరు శ్రీ శ్రీవిద్యాలయ సంస్థాపనమునకును, విత్తతుశాఖలయ నిర్మాణమునకును గావించిన ప్రయత్నములెల్లరకు చెలిసియేయున్నవి. వీరి ఘోషకార్యనిర్వహణమున భారతీయులు తమకు గల కృతజ్ఞతను, ఆమోదమును వెల్లడించుటకు కార్యేగారి వ్యక్తిపూర్తి యత్నమును నిన్నటిదినమున పునాగరమున గావించిరి. మారప్రదేశములనుండి వీరిని స. ద్వైంచుట కనేకులు విచ్చేసిరి. ఆ సమయమున వీరికి విద్యార్థియల కక్షముక రెండు సన్మానపత్రములొసంగబడెను. అందులకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు, కార్యేగారు శ్రీ సంఘాధరణమున తమకుగల అధిలావన వెల్లడించుచు, తమ జీవితము నికమోదముగ శ్రీ లోకసేవ యందే వినియోగించెదమని బలికెయిండిరి. మధ్యాహ్నమున డాక్టరు కాశీబాయి నవరంగేశస్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైన సభలో భారతీశ్రీల కక్షమున కార్యేగారి కిటు స కోక నిజాన్య కృతమును, 2500 రూక్యములు బహుమానమును ఒసంగబడెను. వీరి ధనమును శ్రీ

పురోభివృద్ధికి వినియోగించెదమని నడిచి యుండిరి. పిమ్మట పండితుని చిత్రమును డాక్టరు సర్ రామకృష్ణ భండార్కరుగారు బహిరంగ కరచుచు, వారి యెడల తమకు గల భక్తి శౌరవముల వెల్లడించిరి. భారతదేశ శ్రీస్వాతంత్ర్యప్రదానమునకు కార్యే పండితుని ప్రయత్నములు తోడ్పడుగాక!

అంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాశీయుక్తి సంవత్సరము
1918-19 సం॥ వసూళ్లు

ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సొమ్ము	రు. 809-1-10
పి. శేషచలంగారు	గుడివాడ 1-0-0
శ్రీమదస్వతి గ్రంథాలయము	అచలాపురము 5-0-0
అరక. ఆదివారాయణగారు	రాజమండ్రి 1-0-0
డి. ఎస్. మూర్తిగారు	" 1-0-0
దాదాభాయిసోమేశ్ (గ్రంథాలయము, చుండూరు)	2-0-0
సత్యవోలు. రామారావుగారు	హ్యూపూడి 1-0-0
ఎస్. హనుమంతరావుగారు	నెల్లూరు 1-0-0
సి. కె. వారాహరావుగారు	బాలాచెణుపు 1-0-0
మొత్తము రు. 822-1-10	

స్థానికవార్తలు

రాకెలు:— డి. జి. టెక్, గో. కపర్, గార్ల ముప్పగు వారు కొలంబోలోండి నిన్న 19-4-18 ఉదయము చెన్నపురికి వచ్చిరి.

శ్రీరామ మహోత్సవము:— తాతా మత్రియ ఫౌండేషన్లో నెం17 రు వ గృహమందు జరుగుచున్న శ్రీరామ సమ మహోత్సవముల సందర్భమున శ్రీరామ 9 గంటలకు ప్రసంగింపబడు జరుగును.

శ్రీవరస్వతి స. గీతపాఠశాల:— ప్రెసెంటాల ప్రధమ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 21-వ తేదీ యాదివారమున ధ్యాన్ము 8-80 నిమిషములకు తిరుశిక్కేడి పెద్దవీధిలో నెం 81 82 రు గృహమందు గా. వ్యాఖ్యానానికి వి. శేషగిరి అధ్యక్షుగారి సభాధ్యక్షత్వక్రింద జరుపబడును.

చెన్నపురి అంధ్రసభ:— చెన్నపురి అంధ్రసభ వారు శ్రీరామోజన (21-4-18) సాయంకాలము 5-30 నిమిషములకు క్లబ్బియోపురమందరమున గా. రావుజమాద్నూర్ డి. ఎస్. కర్కగారి యాజమాన్యముక్రింద కీర్తిశేషులకు అంధ్రనాటక సంతాపము డి. కృష్ణమూ చార్యులవారిచే వ్రాయబడిన సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. బర్బారి వాస్తవ్యులకు డి. రాధువాచారి డి. పి. డి. ఎల్, గారు రాజరాజవరేంద్ర పాత్రమును ధరింతురు.

చెన్నరాష్ట్రీయ మహాజన సభా కమిటీ:— కమిటీసభ్యుల సమావేశము ఈ నెల 26 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5-30 గంటకు మౌంటురోడ్డులో మహాజన సభామందిరమున జరుగును. కండికములో జరుగు రాష్ట్రీయ మహాజన ప్రతిభలను ఎన్నికొనట, సభలో నాటకంప బడు తీర్మానముల బాలితో, కొన్నికొన్ని ఉత్తరముల కమిటీయలను తీర్మానించుట, లోకమాన్య తిలక్ గారి ప్రాతినిధ్య సంఘముగూర్చి వారతనమువారొసగి ఉత్తరముగూర్చి యాగా చించుట, ఇదివరకుయముల గూర్చి తీర్మానములు గాంపించుట మున్నగు కార్యక్రమము జరుగును.

భిక్షకుడు; జర్మనులు

ప్రాకుహోము, ఏప్రిల్ 18:— లోకసాలో నిగిడ జర్మనుడిగములు టచ్చురుభోక్తు, వై బాన్లువధ్యగా పెట్రో గ్రామలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల సమపును లాకి తేగినది.

ఇటలీనాడిదాడి.

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— ఇటలీ ప్రకటనము:— కల్లా రావు కృష్ణప్రదేశమున మేము విజయవంతముగ దాడిచెలితిమి. నిన్నటిదినము బ్రిటిషు ఇలాళియను దినోదములు 16 శత్రువిమానముల కేల గూర్చినవి.

హోయసూరిరామోజనము:— రామోజనముల శాస్త్రమునకు రద్దుగావించబడినది; నిర్మాణుల నిర్మాణముల పైని పైనియూ హోస్టీయ, పరిశీలనా నిర్మాణ, హోస్టీ, రామోజన ద్వారాను గాని అభ్యాసములన్ని విధానముల, స్త్రీయను భక్తియుగాతగము గాని ఇండియా కల్చరని గిరియభివృద్ధి.

భరత వర్ణన

అనిబెసెంటమ్మ ఉపన్యాసము.

యధ్యమంత్రి వర్ణమువారు హోమయూలు రాజు...

వర్ణమువారు రాజకీయ వ్యవస్థ అను దినమును మార్పు...

హిందూ దేశపు వైతిక సంపద సామ్రాజ్యపు లాభమున...

స్వపరిపాలనాసమస్య.

రాజకీయ కీర్త్య కర్తవ్య మనకు సుదీర్ఘమై యున్నది.

మన పక్షమువారు కొందరింగొందరు దేశమున నుండవలయును...

ఇటీవల చెన్న పురి కాసన సభలో నొక గౌరవనీయులు...

భరతవర్ణము - యధ్యము

నేటికినను యధ్యమంత్రి వర్ణమువారి యొద్దనుండి వచ్చిన...

లును చెప్పిన దేమి? స్వదేశ ప్రజల విషయమున ఆదరింపబడని...

స్వదేశ సంరక్షణము.

తల్లిదండ్రుల నే కలుగనున్న జేతనక విషయమును గూర్చి...

నేను మీతో చెప్పదలచిన ముఖ్యముగా యమునిది యే భర...

వృత్తాంతములు

హిందూజాతీ సేవకసంఘమున పరిశ్రమచేయుచున్న జేనదకు గారు పూనాలో శిక్షగలచున్న జేనదకులను వారికి స్వగృహమున వాటికొని మెంపిగి సంఘము మండ్లిము, పుస్తకాలను ము తెలుదలగువాని చెప్పిరి.

రాజ్యపతి నిధిగారి ప్రత్యుత్తరము:—మీరు హిందూజాతీయమునకు సామ్రాజ్యమంతయు చాల సంతోషింపగలరు. సామ్రాజ్యరంజితము మీ పట్టుకల మందిరమును గడంబిరి. నా కోరికకు వెంటనే ప్రత్యుత్తరముగ నీమహాసహాయమును గా తెంచినందులకు మీకు నాయభివందనము.

పురుచ్చేరిలో బి.వి. పరీక్షలు:—బి.వి. తరగతి విద్యార్థులు పలువురు సంవత్సరమున జేరియున్నారు. వీరచిరకాలమునకు ప్రాథమికరంగమున కనుపడుదురు గాన పీఠల సౌకర్యము నిమిత్తము పరీక్షలు, మెయిసెల 1వ తేదీ నుండిగాక మెయిసెల 16వ తేదీ నుండియు ప్రారంభమగునట్లు గవర్నరు గా తీర్పుచిరి.

గరికె దొంగతనమునకు 10 రూపాయలు ఆపరాధము విధింప బడుట:—తెంగునూరులో సుక కచేరిఆవరణలో పూసయ్య, వెంకట అను నిద్దలు చెడియొక మూడు ఆణువుగలకొంగుతనముగ త్రవ్వకొని పోయిరిని చేయబడిన కేసును తెంగునూరులో మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణచేసి చెడియొక పది రూపాయలు ఆపరాధము విధించిరి.

గంజాముజిల్లా సంఘమువారు 17-4-18 తేదీ సాయంత్రము బకింగుహామ మందిరములో గమాజేతయి రాబోవు ఆంధ్రగొట్టియ సభకు సభాధ్యక్షునిగా గొ. భూపతిరాజు వేంకట శతరాజుగారిని గాని లేదా జయంతి రామయ్యపంతులుగ రి గాని యెన్నో గౌరవమునని తీర్మానించిరి.

మొన్నటి రాత్రి కలకత్తాలో పెద్దతుపాను వీచినది. వహాపక్షముగ నుండేది. 8 గంటలపుడు కుంభవృష్టితో నది యారంభమయ్యెను. రాత్రి భోజనమును జేసరికి చాల భయంకరముగ మారెను. అతి స్వల్పకాలముననే కాలులు తడిసిపోయినవి. గంటల కొలది పట్టణము నీటి మాయముగ నుండెను. విభక్తులు విశేషముగ గలిగినవి. వివరములు తెలియలేదు.

గాలివాన:—ఈ నెల 18 వ తేదీ రాత్రి తెంగునూరులో భయంకరమగు గాలివాన పట్టినది. గాలివాన కొన్ని నిమిషములు మాత్రమే యుండినను, చాల ఇండ్లకు, వృక్షములకు ఘాతాలుతగిలినది. ఆసంఖ్యాకములగు వృక్షములు, వేళ్లతో సహా గాలిచే వెలిసింపబడినవి. నెంట్లు బాన్ హిల్లు, ప్రేజరు టవులలో నగరమధ్య భాగమందు కన్న అధికముగ వర్షము పడినది. కొన్ని గంటలవఱకు పురవీధులందన నీరుండెను.

కొయ్యతో గట్టబడిన యోద:—అమెరికావారిచే కొయ్యతో గట్టబడిన ఓడ కొద్దిదినముల క్రితము కొలంబో హాగ్నరుచేరెను. పురవాసు లందఱును వింత చూచుటకు గుంపులు గుంపులుగ హాగ్నరుకు బోయిరి ఒకానొక సమయమందు గాలివాన పట్టినట్లును అనేకమైన పెద్దపెద్ద ఓడలు చాలభయపడి నట్లును, ఈ కొయ్య ఓడవమాత్రము నీటి మీద బాటువలె తేలి గాలివానకు భయపడక ప్రయాణము చేసెననియు ఓడ కెప్పుడు వాల్తరు మేయర్నుగారు నుడివిరట.

జాతీక స్వాతంత్ర్య మియనిది మనమట్లుచేయుటలను. హిందూజాతీయమునకు స్వరాజ్యమును స్వపరిపాలనము నత్యంతాదరణీయములను వాంఛనీయములను యున్నవి. మిగతానూడ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదమని ఆంగ్లజాతీయవారు చెప్పినట్లే భారతవర్షమునంతటి నుండియు కొట్టికొని జనలు తిరిగి తాము వాంఛించు మండిత స్వాతంత్ర్యమును సంరక్షించుటకు ముందు నకు వత్తురు. స్వరాజ్యమునకును స్వజాతీయమునకునే మనము తీవ్రాంధోళన సల్పెదము. ప్రత్యేకప్రత్యేకముగ కన్నడక అందఱును నాకమత్తయన పనిచేయుదము. “ఎల్లెండు విషయమున నేమి చేసికో మావిషయమున నట్లేచేయుదు. వారికి స్వరాజ్యము నిచ్చి మియ్యమలందు బోరుటకు పిలిచిరి. మాకును స్వరాజ్యము నియ్యదు. మియాహ్వనము ఫలకముగ నుండున”ని మనము బ్రిటిషువారిలో చెప్పెదము.

పిమ్మట చక్రవర్తిగారు సభకు ముగించిలిమరి ప్రకటించిరి.

40 సంవత్సరముల ఆంగ్ల హిందవత్రి:—బారదాంబి లక్ష్మీదేవి లక్ష్మీమణులకు నమమ 40 సంవత్సరముల ఆంగ్ల హిందవత్రి కళేబరము పోలినువారి కంటబడినది. దానిని వారు లక్ష్మీదేవిగారును పినుకుబోయి కళేబరపరీక్ష చేయించిరి. మరణించిన త్రి 40 సంవత్సరములు వయస్సు కలిగి యుండెననియు, నల్లనిజుట్టు కలదనియు పిక నులునుబడి చంపి చేయబడినట్లును కళేబరపరీక్షకులు నుడివిరి. కాని నైలునుండి క్రిందకు ప్రాసించియుండి యందునుని తలంపబడినది. హంతకులకు పోలీసువారు వెరకుచున్నారు.

పాటిమాలా మహారాజుగారు యధ్యక్షులు:—మహారాజుగారు 18 వ తేదీని రాజ్యపతినిధి గారిజిల్లు తంతునంపిరి: గజము క్రిందట నే నీ క్రింది సహాయమును చేసెదనని పుజారు దొరతనము వారికి తెలియజేసిలిని. సామ్రాజ్యమునకు సంభవించిన ఈ విషయస్థితిని ప్రతివారును తగినంత సహాయము చేయవలయునను ఉద్రేకపూరిత సందేశమును వింటిని. నేనును నా ఉదుతధక్షిని జూపనెంచితిని. మూడుపదాతిదళములకు విగిన సైనికుల పోగుచేయుటకు పూర్తిపడెదను. వాని నేను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యనిజయాధము బ్రిటిషు దొరతనము వారి కప్పించెదను.

ఒకరిజిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—9-6 తేదీని గోవాలో జిల్లాకలెక్టరు యొనుదొరవారు రాజనోలు తాలూకాలోని ప్రముఖులకు ఉత్సాహకరముల పిలిపించి చేసిన గొప్పమీటింగులో యూరియన్ చెయిరుక్ జేయవలసినహిందవంతులుగాని యధ్యక్షులును వారుభుడు విషయములో దొరతనము వారికి చేసినసహాయమునుగురించి యుపన్యసించి వారికిగవర్నరు జనరల్ గారు ఇచ్చిన గర్విఫీటులను వారి కొసంగిరి. మరియు ప్రస్తుతంజరగు యధ్యక్షును గూర్చియు కూలీలు యధ్యక్షులయొక్క ఆపసరమును గురించియు నుపన్యసించిరి. దొరతనము వారు మా చెయిరుక్ గారికి కలుగజేసిన గౌరవమునకు మేమందరము సంతసించితిమి.

బొంబాయిలో వంటచెఱుకు కఱపు:—బొగ్గు దొరుకుట దుర్లభమగుచున్న కొలది బొంబాయి యంత్రకాలవారు తమయంత్రములు పనిచేయుటకు వంటచెఱుకు వారుయందుటచే సంసారలకువంటచెఱుకు కఱపు కలుగుచున్నది. వంటచెఱుకులయు యంత్రకాలవారు బొగ్గునిమిత్తము దివ్యూటీ కంప్రైజరుగారి కెట్లు వ్రాయుచుండిరో అవిధముగానే ఇప్పుడుమాడ వంటచెఱుకు నిమిత్తము వారు మైకోవోగ్గికి వ్రాయుచుండును. వంటచెఱుకు వర్తకులు ఒక్కసారిగ చాలా వంటచెఱుకు విక్రయింప గూడదనియు కొద్దికొద్దిగ సంసారులకు విక్రయించ వలెననియు బొంబాయి గజెటులో వ్రాయబడినది.

రాజద్రోహపు కేసు:—మొహోహారు పొయిన మొదలగు అనేకమంది వంగజాతీయ యువకులు పోగొండ భట్టాచారీ యను వారి యాజమాన్యమున నొక సంఘముగ జేరి, ఈ భట్టాచారీ ఆమెరికాకు వెళ్లి వచ్చినటులను, ఇప్పుడెలేటికో కనబడకుండ పారిపోయినటులను, కఱపులను మచేరియూ డొడ్డుములను సురుకుల ఎగురుతులవలన గలగుననియు, చేతము దొంగతనము వారిచే నగుగ వ్రొక్కబడినయు, స్వపరిపాలనము లభించిననే ఈ కీడు లన్నియు తొలగగలవనియు నతడు బోధించుచుండి నటులను తెలియవచ్చెను. మాతృలవలనను, దోపిడలవలనను బ్రిటిషు దొరతనము వారిని లేవ నెత్తవలమిని సంఘమువారి యుద్దేశము. మొన్నటి దినము కలకత్తా ముఖ్యస్వామి మూర్తియు, స్వామిమూర్తి వీధి క్రాంతిగారును కేసును విచారించిరి. తీర్పు చెప్పబడలేదు.

అంటువ్యాధులకు ఒకచోటునుండి మఱియొక స్థలమునకు కీసుకుబోవుట:—చెన్నపురి దివ్యూటీ పోలీసు నూపరింపెండెంటు వి. పి. రామస్వామి సాయుడు గారు ఈ నెల 18 వ తేదీని వెనకొండ నుండి ఈరోడ్డునకు గుంటకల్లు చేసెంజను నైలులో పోవుచుండిరి. నాయుడుగారి మనుమరాలు మహాది వ్యాధిచే భాదపడుచుండినట్లు తెంగునూరు నైలుస్టేషనువారు కనుగొని నైలునే దావ్యుగారిచే బాలికను సోదాచేయించిరి. ఆమె అంటువ్యాధిపీడితుగాలగు నన్న దని స్థిరపడిన వెనుక నైలులో ప్రయాణము చేయగూడదని నాయుడుగారు అటంకపరుపబడిరి. వారిసాయుడు మున్నగు నవి పేలుపారముమీద వింపబడినవి. నాయుడుగారు జిల్లా ట్రాఫిక్కు-నూపరింపెండెంటు గారికి వ్రాసిరి. మీరు చేర ఒక్కబండిలో ప్రయాణముచేయవచ్చునని నూపరింపెండెంటు గారు వ్రాసిరి.

స్వయం నిర్ణయము.

కాంగ్రెసు, హిందూమతము సంజాతముల నివాసించుటకు సంగ్రామ మంత్రవర్ణము వారొసంగిన కారణము లసందర్భము గత్తు, ఈజాతీయలకు కోపాద్రేక కారకముగను నున్నవి ప్రభువ తీర్మానము భీకరవిరహితమని మాఅభిప్రాయము కాని అటుపిమ్మట వారు చూపిన చంచల స్వభావమును గాంచిన ప్రభుత్వమువారి కార్యము నోయ్యతో విచార్యంప మన పాపుకున్నది. ఈసమయమున నిట్టి సందేశము లాంగ్లజాతీయ నకు బోవుట భంగకర మనిసంగ్రామయంత్రవర్ణమువారికి దోచినయెడల, వారు తమ గౌరవమునకు తగిలుచు వర్తింది, క్షయింతులకు కోపాద్రేకము కలుగునటుల పరిచేను కుంకెను చాగుండియుండును. ఈసందేశముల నాపుటకు మర్యాదగ ప్రభు మము న ప్రవర్తింప వల సినది. అందులకు బదులుగ, ప్యాసు పోర్టులను రద్దు పరచు నపుడు సందేశకారుల నిజోద్దేశ్యముల గ్రహింపబాలక, మోటు తనముగ వర్తింతుట విచారణాయకము. లాముడు బాట్టిగారి ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిన స్వాతంత్ర్య సూత్రముల కీ ప్రవర్తనము ప్రత్యక్షవిరుద్ధముగ నున్నది. ఈవిషయముగు తలెవార్తను లాముడు బాట్టిగారు గాని, బార్నిసుగారు గాని చూచిరో, లేక కర్షణ ప్రభువు గారే స్వతంత్రించి దనుసంపికో మే మూహింపబాలకున్నాము. ఈ చర్చ సంగ్రామయంత్ర వర్ణము వారందరము ఏకీభవించి గావించిన దని మాయ నమ్మకము కలుగుటలేదు. లాముడుగారెప్పుడై సంగ్రామవిషయములనుండి నిండుక దిప్పినయెడల, వారి విషయమై ఆక్రమము నెందుదురని చెప్పగలము. స్వల్పబాతులును పాలితజాతీయులునుమాడ స్వయం నిర్ణయ సూత్రానుసారముగ వర్తింపవలెనని ప్రధానమంత్రిగారు నడుపుచున్నారు. ప్రధానమంత్రిగారు హిందూజాతీయనెడల జేరెఅభిప్రాయముతో నున్నాడు. చక్రవర్తి ప్రభుత్వమునకు ఇండియా కార్యదర్శికు బంపిసాను. వారొసంగిన వానిని భారతీయులు మహాప్రసాద మని అంగీకరింపవలెను. వారు తమంతట వామ స్వరాజ్యము గోరుట సమంజసము కాదు. మీరు మీ భావ్యభ్యుదయమునకు స్వయం నిర్ణయసూత్రము ననుకరింపరాదు. మీరు ఆంగ్లప్రజల యెదుట మీ పక్షమున వాదించుటకు బోరాడు. ఈ కార్యమును మీ రెప్పుడును నెవరింపరాదు. కాని, మీ రెప్పుడును భారతీయ ప్రతినిధులు బ్రిటిషువారికి నచ్చజెప్పిన విప్లవకర్త ధర్మము ననుసరించి రాజప్రతినిధి, కార్యదర్శిగార్లను వర్తింప బలవంత పెట్టవలెను. కాని ఈ పని “సమంజసము కాదని” మీరు గ్రహింపవలెను. ఈ విధముగ సంగ్రామ మంత్రవర్ణమువారు తలంపవచ్చును. కాని యిదియే స్వయంనిర్ణయ మైనయెడల అట్టి దానికి వాక్యముల నిక మన చేయి చెప్పిరాదు. ఇట్టి సందిగ్ధతలమున ఆంగ్లజాతీయలో నాందోళనము గావించకూడదని మనజాతీయులు తలంపవచ్చును. భారతజాతీయ స్వరాజ్యమునకు ప్రతికూలముగ సిద్ధిగాము ప్రభువుగారు వర్తింపుచున్నందులకు వారి నేల వారింపలేదనియు, నిర్బంధమున నుంచలేదనియు భారతీయులు తలంపవచ్చును. సిద్ధిగాము ప్రభువుగారి కమిత సహాయము గావించుచు, ఆంగ్లజాతీయ భారతజాతీయమును స్వరాజ్య మొనగవర్తకసంఘముల నేల మిన్నకుండవలెనని వారింపలేదని వారికిసందియము తోపవచ్చు. వలసరాజ్యాంగమంత్రి యీసందిగ్ధతలమున సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును కలవరపరచు నుపన్యాసముల నొసంగ నెట్లు పిలువలిగినదని హిందూ జాతీయుల కాశ్చర్య ముద్భవించవచ్చును. తలకు మున్నగునారు ప్రభుత్వమును కలవరపరచు రని ప్రభుత్వమువారి కేల విశ్వాసము లేకుండెనో వారు హింపబాలకున్నారు. కాని వారెట్టికలవరమును గావించక పోవచ్చును. కాని యెన్నడును వీరు స్వపరిపాలన మునకై ఆందోళనము గావించరాదను ఉపజాతీయలను వారంగి ఇట్టి ఆందోళనము రాజభక్తియంతముగను, సామ్రాజ్య సహకారముగను లేదను వాక్యములను భారతీయులు గ్రహింపక స్వయంనిర్ణయసూత్రమే ముఖ్యమంత్రయను విశ్వాసముతో వర్తించెదరు. “బొంబాయి క్రాంతికలు”

మదరాసు అందునదరమరాటా రైల్వే కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కోటు చేయబడినది.)
నోటీసు. (1158)
నోమవారము ఏప్రిలు 22 వ తేదీ నుండి బొంబాయికి పోవు నెం 5 డొక మెయిలు బండి పెరంబూరు దగ్గర 2 నిమిషములు ఆగును.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుల విజయము)

విజయము

విజయము, పైనికబలము.

లాయకు బాధిగారి ప్రసంగము.

లండను ఏప్రిల్ 19:—ఆంగ్ల దేశపు రాజ్యాంగ కృత హక్కులను తిన్నెమోసాల్లు విజ్ఞాపించుట వాగ్దానములాగుటయు అవాగ్దానముల చెల్లింపకుండుటయు జరిగియున్నదని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారవారి.

తుట్టసునికోక్క విషయముననే మన మేకాభిప్రాయములమైయున్నట్లుగానెరి.

సమరమును విజయ పూర్వముగ నిర్వహించు నైర్దామకు దేశములు తోడ్పడ నగునని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారవారి.

విజ్ఞానగారికి లాయకు బాధిగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

పైనిక కలకాండము నైర్దామకున కనువర్తింప జేయుట కను, ఆమెరికా ఆధినికేశములను లంగరముగ పన్నుల కేయుటకును, సాధ్యము చెయ్యట సమంజసముకాదు. ఏలనన, ప్రాచీనకృత్యము లేకయు ఆధినికేశములకు పన్నులకేయు నెత్తుము జరిగియున్నది. ఇంతియగాక, విజ్ఞానగారికొరకున నిదికరలలో నెత్తునుగాని ప్రాంతికా దేశముల విషయమున సామ్రాజ్యపు రాజ్యమొట్టే గాక కిందిక పాన్ మెంటులు దఖలు ప్రయ్యోగము చేయించి వారింపబడి యుండలేదు.

ప్రభువును విజ్ఞానగారి యనుమతిపొంద కలదు నను వాదము కలదు. ఈ వాదము ననుసరించినచో, స్వాంత్యము నేర్ప రాష్ట్రముల వారి యను మతిని విండకలసియుండును. సామ్రాజ్య రక్షణార్థము, ఇంపీరియలు పార్లమెంటు వారికి ప్రాంత్యముల సగుహుత్వ గణికారమునగి రహిత సాయా రాష్ట్రముల గౌరవమునకెట్టి లోపమునకలుగ దిగ వలెననుచువారి యభిప్రాయము.

సమరమున పరిశోధిని విజయములను పొందనకాక యుండెనని డిగ్లానుగారవారున్నాడు గాని బలాధ్యమైన దివ్య దేశము గది పడు నెమిది యాసములలో మనపక్షమును వీడెను. దివ్యరాష్ట్రమున బోల్లి విక్రమ పక్ష ప్రాముఖ్యమున కింకాండు పాలన అంతియకాదు గాదు.

సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారికి ప్రధానమంత్రి యిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను:— ఒకటిరెండు వత్సరములు ముచ్చట యైనచో, విజ్ఞానగారిమయమున నెట్టికృత్యములను కలుగకయుండును గాని ఢిల్లీగతులను బట్టి యాలోచింప, సంగ్రామము దీర్చునైచో విజ్ఞానగారికే గాక సామ్రాజ్యమునకును లోకమునకును ఆ కాలము మిగుల ప్రాముఖ్యమున దృఢమైనది. పైన్య సమాహ సామర్థ్యము మున్నగు విషయములను బట్టి విజ్ఞానగారివ్యవహారములను పరిస్థితినిబట్టికేయులను సంత్పత్తుల జేసి, ఆమెరికానల సదభిప్రాయము వాగ్దానించుట కర్తవ్యము కాననను నుపహించుటకుండు సమర నిర్వహణమునకు కృత్యమును వాగ్దములె తెక్కి తదనకృత్యముల వారతనమువారి మానసుల నామిది యుండలేదు. జగ్గరీయులు నూతనముగ 550000 మంది సైనికులను యుద్ధరంగమునకు దెక్కించుటచే వారతనమువారికి క్రొత్త సేనలార్యకృత్యముయ్యెను. రెక్కార. ఇందు క నిట్టి రితనమును కాననమును వారుపహించిరి దొరతనమువారి మానసులతొరకకృత్యమున, కృత్య సామూహ ప్రముగ పరిశీలించిన క్రతి కృత్తియు సెక్కి చెప్పెను ఈ కాననమునల కొన్ని పరిశ్రమల కంతెరాయము కలుగును విజ్ఞానగారు కృత్యలయనని దొరతనమువారు నెట్టింది యుండలేదు గాని తిద్దకయనకు నిర్బాధ సైన్యసేనకు వ్యాపింప జేయకుండుట ఆభ్యాముననియు, క్రొత్త పోతుననియు గనుచింది, కిదిలేక వారతనమును వారు కాననమందు లేర్పియున్నాడు

విజ్ఞానగారిదేశమున కలరము బయలుదేరునని నాకు నెలియవచ్చినది. కలరము బయలుదేరుట యథార్థము నాకు తెలియన, గాని విజ్ఞానగారి కాననము నెదిరి. తుర్రేని, ఆంగ్లేయుల మానసులు నిర్మలములై యుండవలయు. ఆయను జనుల హద్దేలింపవేని కాననమొచ్చిన ప్రయోజనము లేదు. విజ్ఞానగారి దేశమునకు స్వరహాలము నొసగినచో, సైనికబల కాననము భర్త్యులీతమున ఆమెరికావారు గూడ ననియున్నారు. ఆమెరికానల యభిప్రాయము వర్తమానమున మనకత్యంత ప్రాముఖ్యమై యున్నది.

విజ్ఞానగారు మైతీరున సభిసాను పడగలుగుట మిగుల కష్టముగాని ఆమెరికావారు చునకొనర్చగల సహాయునిది యొక్కటియై మార్గము. వివాదము లన్నిటిని సాధ్యముగు సంతకరకు తొలగింపవలసినదని ఆమెరికావారు కోరదగియున్నారు. ఆంగ్లదొరతనము విజ్ఞానగారి రాష్ట్రము నావరభావమున జూడ నిశ్చయించియున్నది. ఇందుకలన విగ్రహంబులికి ఆమెరికావారి సహాయము విశేషముగ లభ్యము కాగలదు.

గౌరవ కృత్యము సాగరణముగ వివాదముల చెచ్చి పెట్టుకొనుచున్నాడు. పార్లమెంటు వారు కానన యాపకముగ నైర్దామకు దేశమునకు స్వరహాలము నొసగుచున్నాడు. స్వామి బుద్ధిగల ఆమెరికా వారిని సంభిత్తుల సెంకెన్య స్వరహాలనా స్వాతంత్ర్యముల నాంగ్లేయులు విజ్ఞానగారి దేశమున కొనగిరే, ఆమెరికావారి కాంగ్లేయుల యెడ గౌరవము కుదరగలదు. ఆమెరికావారు సదభిప్రాయమునకు పాత్రులము కాగలమని నా విశ్వాసము. తత్కారణముననె, విజ్ఞానగారు మహాసభవారు రిపోర్టుంపిన వెనుక, విజ్ఞానగారి స్వరహాల సా కాననమును ప్రతిపాదించుట ముఖ్యమున దొరతనమువారు నిశ్చయించియున్నాడు.

దేశమంతయు నేకమై దొరతనము పక్షమున నిలచిన గాని విజ్ఞానగారి నెగజాలము. విజ్ఞానగారిదేశమునకు యుద్ధ భారమే గాక స్వరహాలనా స్వాతంత్ర్యమును ప్రపాదించిన గాని అట్లనె కృత్య సమకారజాలము. ఏ రాష్ట్రము లారాష్ట్రపు వ్యవహారములను చక్క సికొనవలయునని మన మాలనూత్రము. ఆ సూత్రము ననుసరించియు మనకు యుద్ధమున బొమ్మ కొంటిమి. ఇంతవరకా నూత్రమునకు భీష్ముగ వర్తించి యుండలేదు. సంధి సభ నుం దామూత్రమును సిగ్గపరపగలమని తలచెదను. అయిన విజ్ఞానగారి సభ్యులు డిల్లీనకు కృత్యలేకొందిరే ప్యరసానులకు తాముత్తావారులగుదురు.

రహస్యమును వెల్లెచ్చిగిరిని యానందకృత్యమున డిల్లీ మిగుల పలికిరి.

నిర్బాధ సైన్యసేనా శిక్షక మొడింప విజ్ఞానగారి వారు స్వరహాలనా విషయము నుపయోగించుట దొరతనము వారు సహించజాలరనియు, తత్కారణముననె రెండింటిని వేరవరచితిమియు లాయకు బాధిగారు చెప్పిరి.

సమరకృత్యమునూర్చి ప్రధానమంత్రి యిట్లునెను:— రణరంగమున జనూపజమును లింకను కొంతకాలము వారు మానుచుండి మనకొక సమయమును సంతకమున, వేరొకటి విచారమును గూర్చుచుండుటగాని నాకు సంపూర్ణముగ విజయ విశ్వాసము కలదు.

ఇటీవలనె నేనుక ప్రాముఖ్యమును నేనానిని జూచి యుంటిని. రణరంగము నందలి నైర్దామకములను తాను జూచి తిననియును, ప్లమ్ము నేనాని పరాక్రమము వర్ణనాతీతమునియును, అతడు తనకంటె నధికమును నేనలపోడ బోరాడు మండియు విశ్వాసమును గోల్పోక యుండెననియు యాతడు చెప్పెనున్నాడు. మనకు కొంత ప్రదేశమును నష్టపొయితిమిగాని యా ప్రదేశంబు ప్రాముఖ్యము గాదు. ఫాక్మున్ను నేనాను తెల్లను నిట్టి తీరుననె యభిప్రాయపడుచున్నాను. వారు వైద్యము గోల్పోక సంపూర్ణముగ విశ్వాసముతోడ నున్నాడు.

ఆంగ్ల సైన్యమును యాపుమావిన యెడల, విజయము సిగ్గముని యెత్తింది కేత్రపులు మన సేనల నోడింపజూచుచున్నాడు. కాని ఆంగ్ల సైన్యమునకు వారి కత్యంతమై యున్నది. ఆ సైన్యము నెదిరిపోలేను. ఆంగ్లేయులు నష్టములను పొంది యుండిరేగాని ఆ నష్టములు కేత్ర సైన్యములు పొందిన నష్టములకు చాలభాగము తక్కువయ్యెను. పరామనేక చలింపలేదు. ఆమెరికానల యుద్ధరంగమునకు విశ్వమునున్నాడు. అప్పుడెప్పుడో చివరకరమును కృత్యసంభవించునప్పుడు. ఒకానొకప్పుడు కృత్యయోధుల ఫులగొన్నయందవచ్చును గాని మన మందర మేకిధిగించి యున్నచో, తుట్టసునకు విజయ మొందుట నిశ్చయము.

లండను, ఏప్రిల్ 17:— జాతీయసభ్యులలో సెక్కుడను నేడు ప్రజలసభకు బోలేను. ప్రాముఖ్యములగు సభలకు బోవుమిత్తమువారు వెంటనె విధించిన కేసునున్నాడు.

సమరోత్సాహము; సందేశ ప్రత్యుత్తరములు.

నూర్జీలండు.
కెల్లింగ్టన్, ఏప్రిల్ 18:— క్రతిగతుల మందరమున ప్రధానమంత్రి లాయకుబాధిగారి సందేశమును గూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి: సాధారణపు తేవల కనేక వారముల క్రిందటనే క్రొత్తదేశము లింగ్లండునకు బోవుచున్నది. సామ్రాజ్యదొర తనమువారి కోరికల ననుసరించి ప్రతిమానము సంపాదకుదశముల సంఖ్య అభివృద్ధి చేయబడును. నిర్మాణపు సరఫరాకంటె సైనికుల సరఫరా ఎక్కువగనుండగలదు. సైనికపునమును నింగ్లండువలె నూర్జీలండును హెచ్చింప నెంచుచున్నది. అంతగ ముఖ్యములు కాని వృత్తుల విడనాడి సైనికుల సంఖ్యను పెంచవలయుననియు నది తలంచుచున్నది.

సిడ్నీ, ఏప్రిల్ 18:— రణరంగమునండి వచ్చిన వివాద కరవాగ్దముల సైనికుల జేర్పు ప్రయత్నముల త్వరపెట్టుచున్నది. స్వచ్ఛంద సహాయ అబలావ్యమునందలి 800 మంది స్త్రీలు వెంటనే యుద్ధరంగమునకేగ నెలవిచ్చిన తరు సోదరులతో గలసి బోరెదనుని చెప్పిరి.

కెనడా.
టోరొన్టో, ఏప్రిల్ 17:— కెనడాప్రజల మందరము వారి మొట్టమొదటి రహస్యసమావేశము నేడు జరిగెను. ఆ సమయమున యుద్ధవిషయస్థితినిగూర్చియు అత్యంత సైనికసహాయక కృత్యముల గూర్చియు ప్రధానిగారు సభ్యులకు తెలియబరచిరి. ఈవిషయస్థితి విలువ తెలసికొనవలయుటగాక జాతి ఏమాత్రమును చలించుకాదని పుత్రకలును పార్లమెంటును దృఢపర్చుచును తెలుపుచున్నది. రణరంగమును బలరత్తము చేయుటకెన్నినష్టములననున భరింపవలయును. 20 మొదలు 25 ఏండ్ల ప్రాయము గల అవివాహితులందఱును సైన్యమున జేరవలయుననియు, 18 ఏండ్లనుండియు బాలుగను సైనిక సేనకు కిజప్తున జేయవలయుననియు, క్వెబెక్కు జాతీయ వాదనాపత్రకల యుద్ధప్రతిపాల ప్రయత్నము నడచుటకు వెంటనే ప్రయత్నముల చేయవలయుననియు నందఱు సమ్మతించిరి. కెనడానందలి కెక్కినరాష్ట్రములలో వలె సారాన్యమునందును నిర్బంధసైనిక సేన నుపయోగించుటకు తీర్మానింపబడెను.

టోరొన్టో, ఏప్రిల్ 18:— కలసదేశీయప్రజల మందరము వారు రహస్యముగ నొక సభ జేసిరి. అనివేదనమున సర్ రాష్ట్ర బోర్డుగారు, ప్రధానిగారి సందేశమును సభవారికి వినిపించిన పిమ్మట, కిట్లనిన తెలుపబడెను. “ఎంతమంది సైనికులు మరణించుచున్నారో దశము తెల్లపర్చును పూర్తిగనుండునంతకు ది మన ఖ్యలను మనము నిరంతరచంపకలయును. తక్కిన సమయములను సంతటిని కృత్యసా మాభివృద్ధికి మన ముపయోగింపవలయును.”

కేప్టెన్, ఏప్రిల్ 18:— ఎస్కెల్లో జనరలు బోధాగారు జనరలు స్పెట్టుగారి వర్ణనండి వచ్చిన ఈక్రింది తల్లి వార్తను జదివె: “మెసిసిగెనర్ల దక్షిణాభిగి ఫిరంగి దశము వారొందిన కిజనము యుద్ధపు కర్తవ్యంశములలో నొకటి. ఒక్కదశముగ వారొందిన కీర్తి యసామాన్యము ఇంక మరెన్ని దశములు గూడ పంప బడు నని నేను నమ్ముచున్నాను.” ప్రతి కక్ష నాయకుడగు సర్ టి సార్వేత్తగారు పార్లమెంటు కిరపున నాదేశ కృత్యమును ప్రశంసించుచు తగిన ప్రత్యుత్తరము సంపు టాకకృత్యమనిరి. అందుల కందఱు సమ్మతించిరి.

ప్యాసిజ్, ఏప్రిల్ 18:— యుద్ధమును చాల భయంకరముగ నడిపింపవలయునని బ్రిటిషు యుద్ధ మంత్రికర్తము వారు నిశ్చయించి రెనటకు మిల్టరు ప్రభువుగారి నిరూజనమే ప్రజల నిదర్శనరని పుత్రకలు తలంచుచున్నది. ఆంగ్ల పరామ సైనిక సహకారాభివృద్ధి కొనరింపబడిన ప్రయత్నముల నవి గొనయోడుచున్నది.

లండను, ఏప్రిల్ 18:— క్రిందటి నెల మార్చి నెలతో పోల్చిచూచిన ఎగుమతులు 81, 08, 816 పానులు తగ్గినవి. దిగుమతులలో 2,60,89,590 పానుల వృద్ధిగొన్నందుచున్నది.

మరణము: ప్రజల మందరమున నందటికంటె నెక్కుడు కాలము నుండియు పోచేయుచుండిన శామ్యూలు యంగు గారు మరణించిరి.

హోమములు బిల్లు.

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— హోమములు బిల్లును నిర్మించుటకు మంత్రివర్గమువా రొకకమిటీ నేర్పరచిరి. ఆం ద్రికింది 10 మందియు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వాల్టర్ లాంగ్, ఛేంబర్లెన్, డ్యూకుగారు, సర్ జార్జి కేపుర్, కర్లెన్ ప్రభువు(యూనియనిస్టులు) అడ్డిసన్, హార్వర్డ్ ఫీమర్, గార్డన్ హ్యూబర్ట్, (లిబరలు); బార్న్లీ (లేబర్) జనరలు స్కట్సు. (ఇండిపెండెంట్లు.)

యూనియనిస్టు యుద్ధ కాళివారు శాలిస్టరీ ప్రభు యజమాన్యమున సభ చేసిరి గాని తీర్మానము చేయలేదు. వెంటనే బ్రిటిషు సంయుక్త రాష్ట్రము(యూనైటెడ్ కింగ్డమ్)ను సాంఘాతికస్వపరిపాలక రాష్ట్రముగ మార్చి అలష్టరును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ విభజించుట కనేకమంది అంగీకరించుచు న్నారని తెలియుచున్నది.

విశుద్ధయూనిస్టుల సభకు సర్ ఇ. కార్సన్ గారధ్యక్షత వహించిరి. దొరతమునా రైల్వేకు గూర్చి యేమిచెప్పిన దాని నెల్ల నంగీకరింపునని తాను చెప్పలేదనియు, విల్లండు నిర్బంధ పైనిక నేనను మాత్రము బలపరుడని తాను అలష్టరువారి తో చెప్పితినియు నతడు తెలిపెను.

ప్రాస్తు

పరాసువారు దానిదారుల తీర్పుముట

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— పరాసు ప్రకటనము.— కోర్స్ ప్రాంతమున మాపంట్లలో జేరవలయునని చాలగుంది శత్రు సైనికులు ప్రయత్నింపగా మేము వారిని తరిమివేసితిమి. విశేష ఫిరంగిదళ సన్నాహము నొసరించుకొనినవిమర్శకు ఛాంపేయును నందును, మూర్ఖులు యెడను భాగమునను, కారీయనమునకు తూర్పునను, దామలోపు దళను శత్రువులు అనేకమారులు ముట్టడించిరి. మేమును మారులును చారి తరిమివేసి ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. రెయిన్సున కీశాన్యమునను, లూరెయిన్సున గును విజయంతముగ దామల సెరించి మేము కొంత జూది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి.

జర్మను యత్నములు భగ్నము లగుట.

పార్సిస్, ఏప్రిల్ 18:— అధికారు లిట్లు చెప్పుచు న్నారు. నిన్నటి దినము జర్మనులు గొప్ప పరాభవము నొందిరి. ఆస భాగ్యులగు సైనికుల దీసికొనవచ్చి బ్రిటిషువారి నోడింప వలయునని వారి ప్రయత్నము. ఈ ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. పరాసువారిపురు బాగుగ సహాయ మొసరించుచున్నాడు. పశ్చిమగంగునందు లభింపగల జర్మను దళము లలో నగము ఈ యిరువదిహారు దినములలోనే వినియోగింపబడినది. ఆయన సాంధ్యసంధ్యదళముల వికృత విచ్చటను భిన్నము కాలేదు. ఎవరు ఎక్కడ కాలము సహింపగల రను నది ఇప్పుడు ముఖ్యముగ నున్నది. జర్మనులు తాత్కాలికముగ నొందిన లాభములు వాణిజ్యములకు తిక్కున కాలేదా? చివరవర కిట్లునే నష్టమును భరింపగలరా యని మనము వ్యాయముగ నడుగవచ్చును.

తక్కిన నివేదనలు.

లండన్, ఏప్రిల్ 17:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయవద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖరి ఇట్లు తంతి సంప్రదు న్నాడు. బెయిల్బ్యాలు, రేవెన్యూ, మెసినిస్టువంట్ల వద్ద శత్రువు కొంచెము విజయ మొందినను గత ఇరువది నాలుగు గంటలందు సమరము శత్రువుల కనుకూలముగ మాత్రము లేదని సైనికు లుకొనచున్నాడు. మెసెనిస్టు పంక్తి విజయము శత్రువుల సైనికవృత్తుల జూచిన నియంతయు లాభకరముగ లేదు. ఈ ప్రయత్నము తూర్పున మా సైనికుల తిరోగమన మతి చాతుర్యంతము చివరఫలితము మనదళములు దగ్గరకూడి నది; శత్రువులరంగము వెలిగి రాధారులకు కష్టముగ నున్నది. నిన్నటి యుద్ధమును నుండియు భయంకరముగ చెలరేగుచుండిన యుద్ధము కొంతకల్లారెను. అంతభయంకరముగ ఫిరంగులు తుపాను చెలరేగి పిమ్మట కొంతవరకు తగ్గెను. గతరెండు దినములలో మేము నేకమంది ఖైదీలను బట్టుకొంటిమి. బెయిల్బ్యాలు, వైటెయిటీ మధ్య వరల అకస్మాత్తుడైన మొన విపరీతము నూచనలు గనించుచున్నది. వైటెయిటీ నొంగుట కంతకష్టము భరింపన పిమ్మట శత్రువు మరల ప్రయత్నముతో మనల నడటిమింది తొలగింప ప్రయత్నించుటలో వింత లేదు.

నిన్నను, నిన్నరాత్రియు, బాయెలీనువద్ద తీవ్రముగు యుద్ధము జరిగెనుగాని నేను కాంతవంతముగనున్నది. మాఫులములు బాగుగనున్నది. విల్లేర్స్ ప్రెస్టానువ్యవస్థ భయంకరముగ ఫిరంగులను కాల్చుట జూడ పదాదిదళములు మరల నెదిరించునని ఊహింపబడెనుగాని ఇంతవర కట్లు జరుగలేదు.

శత్రువులు; అనియన్లు.

లండన్, ఏప్రిల్ 17:— పరాసు ప్రధాన కార్యాలయమునందలి రైటరుగారి విలేఖరి 16 వ తేదీ నిట్లు తంతింపెను:— హోగార్డు మొదలు నోయాను వరకును చాలామనులకుండి ముఖ్యములగు యుద్ధము లేనియు జరుగవచ్చును అనోన్య ప్రచలనము మాత్రము గలదు. శత్రువు సోమునకు త్వరమున కొన్ని వైస్యముల నేకరించి యుండుట మాడ అమితము మార్గమున మనపంక్తిని భేదింపవలయునను వారిలఁపును విడువ నట్లు గనించుచున్నది. పరాసు ఫిరంగిదళముల వైచెయిగ నుండెను. శత్రువుల యుద్ధ పంక్తులును రాధారి కందకములును నిరంతరము ముట్టడింప బడుచున్నవి. అందువలన వారి ప్రయత్నము లన్నిటిక వాంఛనములు గలుగుచున్నవి. ఈలోన మేము శత్రువుల కొరకుటకు మే మన్ని విధముల ప్రయత్నించు చున్నారము.

పరాసు వైమానికులు.

పరాసు వైమానికులు తమ పని నతి చాతుర్యముతో నిర్వహించిరి. 9 రోజులలో వారు 73 టన్నుల బాంబుల ననేక ప్రదేశముల వేసిరి. 21 శత్రువిమానములను, మాడు ఆ కాశపు బుట్టలను నేలగుల్పిరి. యుద్ధరంగమున వారహరిమిశము గ బాంబులను వేసిరి. 12 వ తేదీ మా వైమానికదళములలో సెకటి 250 పర్యాయములు దాడివేసెను. 1200 పర్యాయములు యుద్ధవిమానములు వానిలో గలవిపోయినవి. ఆ సమయమున 8 శత్రువిమానములు నేలగుల్పబడినవి. 23 క్రిందికికలిమి చేయబడినవి. 51 బెల్గాములు భగ్నంపడు చేయబడినవి. అయిదింటికి నష్టములు గలిగెను. ఇటాలియును దళములు గలసి పని చేయుచుండు 48 టన్నుల బాంబులు ప్రయోగింపబడినవి.

జర్మనుల యత్నము

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— పశ్చిమగంగున యుద్ధమున రిండుటలో జర్మను తల్లి ఎత్తుల సాలోదియవడియు వెర్సి నును ఫిల్చుగాను కల్గించిరి. రాత్రంతయు జర్మనులు కొలదియంది సైనికుల సంప్రదించిరి. మొదటివారు మరణించిన పిమ్మట మరొకరిదని, తరువాత మరొకరిదని వారట్లునే పంపించుచు వచ్చిరి. ఇద్దలు ముగ్గురు చొప్పున జర్మనులు నిరంతర మట్లునే వచ్చుచు నొకమారు బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయము మీద మరఫిరంగుల నుపయోగించు మండిరి. వెంటనే జర్మనులు చుట్టుముట్టడింపబడి చంపబడిరి. కటిరానువద్ద సంభవించిన జర్మనుల హత్యకు మేరలేదు. ఇదివరకెప్పుడును వారట్లు చచ్చి యుండలేదు. రోడ్డుక్రమమున శివములు దొంతులు దొంతులుగ గూతెను.

పాశ్చిమదెయిలీయండి వెనుక కరుగుచున్న శత్రువుల కేమియు చిక్కలేదనియు, మనకు నష్టము లేనియు గలగ లేదనియు నతడు నొక్కి పలుకుచున్నాడు.

శత్రువుల వృధా ప్రయత్నములు.

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— బ్రిటిషు ప్రధాన కార్యాలయమున నున్న రైటరుగారి విలేఖరి ఇట్లు తంతి సంప్రదు న్నాడు:— నిన్నటిదినము పరాసువారిలో గలసి మనవారు త్వర రంగమున నతి దారుణముగ పోరిరి. నిన్నను యుద్ధము మన కనుకూలముగ నె ముగిసినది. ఆరెండు ప్రదేశములలో శత్రుదళములు తండ్రింప తండ్రిములుగ మన పంక్తుల మీదపడినవి. ఒక్క లీనకొండ వద్ద మాత్రము వారు కొంచెము ప్రదేశము నాక్రమించు కొన గలిగిరి. అయినను వెంటనే ప్రతియుద్ధ మొసరించి మేము వానిని మరల నాక్రమించు కొంటిమి. కెహ్యోలు కొండకాగ్నేయమునను మెత్తిమునకు పశ్చిమమునను అతిభయంకరముగ పోరాటములు జరిగెను. మత్స్యేషుమునకు వైస్యతిగ శత్రువులు రెండుమారులెత్తిరచ్చిరి. కేసెయి కొండకుండి లెట్టుచేయు వరకు గలపంక్తిని బట్టుకొనవలయునని శత్రువుల ఉద్దేశ్యము. జర్మనులు విశేషలాభము లొందకుండుట అటుండ వారి నష్టములు విపరీతముగనున్నవి. తాము విడవక పొచ్చిందె యలీని శత్రువులు పట్టు కొనవచ్చునని యెట్టిగి మన సైనికు లందుల కాయత్తయు వారు నచ్చి వెంటనే జతి వారు

అముగ ఫిరంగుల గాల్చిరి. ఈసమయమున జర్మనులు సముద్ర తీరమున నొసరించు యుద్ధము ప్రస్ఫుటము. శత్రులచట నాలుగు పటాలముల నుపయోగించిరి. రాత్రంతయు జర్మనులు తుపానులు గాల్చిరి. కాని జర్మనులు ఆభాగము నొందిరి. బెల్జియను లట వారి నతి దారుణముగ నెదిరించి 600 మంది ఖైదీలను బట్టుకొని చిందర వందరగ తరిమివేసిరి. ఈ మహా విజయరంగము కిక్కి మొదలు లాంజి మార్కు వరకును ఆరు కిలోమీటరుల వై కాల్యము గలిగి యుండెను. శత్రువులకు విశేషముగ చిట్క గలిగించు మన ఫిరంగి దళములు చాల భయంకరముగ ఫిరంగుల గాల్చినవి. జర్మనుల కపారనష్టము గలిగెను. ఫిరంగి సైనికు లనేకులు మరణించిరి. ఈ రీతిని 15-వ తేదీని 23-వ ఫిరంగిదళములవారి ఫిరంగులు నాలుగు భగ్నంపడు చేయబడెను. ఇద్దలు తప్ప కిక్కినవారందఱును మరణించిరి. 61-వ మూల ఫిరంగి పదాదిదళ ముయగురు ఉద్యోగులను అనేకమంది సైనికులను గోల్పోయెను.

ఈజిప్టు

పేలస్తీను యుద్ధము.

లండన్, ఏప్రిల్ 18:— పేలస్తీను నందలి ప్రధాన కదిరమునవద్దను రైటరుగారి విలేఖరి 12 వ తేదీ నిట్లు తంతింపెను.— నేల్సులుట్యూకాముల దక్షిణమునకును తుద మ్మదగళములు వెనకకు త్రొక్కిండుకొలసిని వారి సైనిక శిక్షినివారణము మరొక అతిభయించుచున్నది. ఉత్తర పేలస్తీను ఆక్రమణమంతయు నాపంక్తివాడనే ఆధారపడి యున్నది. శత్రువు మెహ్మూద్వియానుండి నిరంతర మెక్కుడు దళములు వచ్చుచున్నవి. జర్మను సయన్యములును విశేషముగ సంపదించుచున్నవి. జర్మను సయన్యలలో ఫిరంగి దళము లధికముగ నుండుటవలన శత్రువు ఫిరంగి దళసాధున్య మెక్కుడును లేని రీతి నతిభయించుచున్నది. శత్రువులు మందుగుండును విశేషముగ నుపయోగించుచున్నాడు.

ఒకరిట్లు ప్రాయము న్నారు:— కోటమును గ్రామము నెల్లూరు జిల్లాలోని సూహూనుకు తూర్పున బరు నెనిమిది మైళ్ల దూరమున గలదు. గూహూనుండి కోటకు కంకరబొలుగలదు. ఈ బొట దుస్థితి చెప్పవలసిగాదు. ఈసమ నెనిమిది మైళ్ల పొడుగునకుగల చిన్నచిన్న గుంటలు మిట్టలు గండ్లు కాలువల మాటకుటండగుండు. కోటకు మైలుదూరములో చల్లకాల్వ యను నొక చిన్నవారు కలదు. దానికి వంతెనగాని చక్కని కమానుగాని యేమియులేదు. చక్కని త్రోవనైన బోవుటకు వీలులేక యెంతయో చుట్టు తిరిగి బండలమీద లోతునీళ్లలో బడ్డనడువవలయును. రాత్రి పదిగంటలవేళ పలువురు ప్రయాణీకులలో నిండిన బండ్లు ప్రయాణము చేయుచు నావారులో నేబండవై నెక్కుటచేకనో బండి విరుగబడుటయు బ్రయాణీకులకు గాయములు తగులు చుండుటయు బలమారుతటప్పిం చుచున్నదని చెప్పినప్పుడు త్రోవకు బ్రయాణము చేయువా రాష్ట్రమున నెట్టి భయమునకు పాల్పవలసివచ్చునో చదువరు లే యూహించుచు గాక. వంతెన కట్టింపవలయునని లోకలో ఘోషవారిని కోరిన యెడల యుద్ధసమయముగాన పీలులేదని పలుకుదురు. అదిగాక పోయినను ఒక మంచి కమానునైనను గట్టిండుట అత్యవసరమయియున్నది. దీనికి సమీపముననే యొక చిన్న కాలువగలదు. దానికి గట్టివంతెన చెడిపోయి యున్నది ననులయిననో పరమాత్మునకొంక. నేను మొట్ట మొదటజనవరి యారంభములో కోటకు వచ్చినప్పు డా వంతెన చెడిపోయిన స్థితియందుండెను. వచ్చిన వారము దినములకే కార్యాంతరా సత్తుండవై గ్రామాంతరమున కేగి యుండి మార్చి నెల యంత్యమున వరకు కోటకు వచ్చుచు జూడగా నీవంతెన పూర్వపు స్థితియందే యుండెను. బాటలో నెవ్వకన్నముపడినది. బండ్లలోను నడచిన ప్రయాణము కలుగునని త్రోవకడ్డముగా ముంద్యకంపను నాటిరి. బండ్లు వంతెన ప్రక్కన నివరది యగుట లోకుల దురుజేగమున బరుగెత్తి యతికష్టముతో మరల వివరని యడుగులు యేటవాలుగా నెక్కవలయును. కొంచెము త్రోవ తొలగిననో బండ్లు వాలయి పడిపోయి ప్రయాణీకుల కపాదము కలిగించుచుండును. ఇంతయేల యాపట్టి వరకా వంతెన విడుదలయై యాలోచించిన లోకలోఘండు ధార్మిక చక్రవర్తి యొక్క డే కలదో తేదోయని సంశయము కలుగుచున్నది.

The Great War.

(Reuter's Agency)

**Passchendale Salient
Evacuated Without Loss.**

**No Fresh Enemy
Progress.**

**Unshaken Britisher's
Confidence.**

Great Britain

Ireland and Man-Power.

Lloyd George's Magnificent Speech.

LONDON, April 19.
Sir Edward Carson continuing his debate in the House of Commons during the report stage on the Man Power Bill said:—

There was nothing that Ireland had suffered so much from, as the broken pledges of the British Statesmen.

DILLON:—We are agreed at least on one point.

Sir E. Carson in conclusion appealed to Ireland to continue to help the successful prosecution of war.

Mr. Lloyd-George replying to Mr. Dillon said analogy could not be drawn between the application of the present Bill to Ireland, and the attempt to tax the American Colonies against their will. Because in the latter case, it was a matter of taxation without representation. Further in no measure of Self-Government claimed by any responsible body representing Ireland in the House up to the present, had it ever been contended that the questions bearing upon organisation of Army and Navy and defence of the country, and the Empire should be entrusted to any Parliament except Imperial.

As regards claim that Irish consent should be obtained first, the same argument should be applied to Wales and Scotland. But the Government did not think there was anything which derogated from the pride of their race in delegating to the Empire, of which they were citizens, a right to enforce any measures in the name of the Empire through the Imperial machinery for raising forces for the defence of the Empire. (Cheers)

As regards Mr. Dillon's contention that more success could have been obtained in the war, it must be remembered that, within the last eighteen months, one of our greatest allies having an army of five or six millions had gone out of war. It could not be contended that the present Government was responsible for the Bolshevism in Russia. (Irish cries of 'yes. It is and Henderson'.)

Replying to Sir Edward Carson, Mr. Lloyd-George said that, if it had been matter of one or two years, it was possible that no grave consequences would have arisen for Ireland. But what had happened had shown that, if the war were prolonged, the continuation of a state of suspense was a matter of vital interest, not merely to Ireland but to the Empire and the world. It was desirable in the interests of efficiency and in the interests of mobilising our forces to the best purpose, that we should settle the Irish question and produce something like contentment in Ireland and Good-Will in America. In introducing the Bill, the Government had considered nothing but the best means of prosecuting the war. They were confronted by a need of raising more men, because the Germans had just summoned to colour another 550,000 men for training for which we had to make ready by introducing a measure of a most drastic character. No man who knew the necessity of the case could doubt for moment that the proposals were intended to meet the emergency. It was very far-reaching measure and it would have a crippling effect upon certain industries. The Government included Ireland reluctantly and only because they were convinced that there would be a deep sense of injustice and resentment as regards the measure, unless conscription in Ireland was included.

He had been told that there would be trouble in Ireland. He did not doubt it, but, if Ireland resisted this measure, it was essential that conscience of this country should be perfectly clear, before any measures were taken of a stringent character. It was useless passing the Bill unless we intended to enforce it, and it was useless to enforce it, unless behind the Government there was a feeling that Ireland had been justly treated. So far the American opinion supported the justice of Man-Power-Bill provided that Self-Government was offered to Ireland. This opinion was vital to us at present, because America was coming to our aid in one of the most remarkable decisions ever taken by any executive.

Mr. Lloyd George said that President Wilson's decision was difficult but it was the only way, in which America could render practical assistance in this decision, however was full of difficulty, for executive indecision; and America was entitled to expect from the government of this country though they could not ask any government to carry domestic legislation of any particular character; that difficulties would be smoothed as far as possible. He was sure that nothing would be more helpful at present to secure a full measure of the American assistance than determination of British Parliament to tender to Ireland (Irish cries of tender).

Mr. Lloyd George continued: "Honorable members are simply seeking quarrels where they are not intended. (Cheers) When Parliament tendered it in the form of an Act, that was the only way in which the Parliament tendering the best way in which Parliament could tender. He did not speak of Government tendering, but of Parliament tendering. The best way in which the American opinion could be assured that we were dealing fairly with Ireland was, that the British Parliament, should tender measures of Self-Government to Ireland, as would satis-

fy reasonable American opinion. He believed that we could do that the Government had therefore come to the conclusion after the convention had reported, that the Irish Self-Government was an essential war measure.

It was impossible to face the difficulties in Ireland, without united country behind the Government and unity was unattainable unless every section felt that justice had been done not merely by compelling the Irishmen to take the full share in war burdens, but by securing to them principle of Self-Determination for which we were fighting in every theatre. (Loud Nationalist cheers). We entered war for that principle and we had never departed from it, and he hoped that we should be able to enforce it at the Peace Conference. At the same time if the Irish members rejected the Bill, it would be their responsibility.

Mr. Devlin interrupted "Now the cat is out of the bag" Mr. Lloyd George said the government could not possibly have resistance to the Home Rule used as a means of defeating Conscription. That was why each measure must be taken upon its merits.

As regards the situation at the front Mr. Lloyd George said, there would be fluctuations of hope and despondency. We shall have both for some time yet, but I am still full of confidence. (Cheers) I have just seen a distinguished General. He told me that he saw the generals who were fighting. That Gallant old General Plumer, (loud cheers) doughtiest warrior of this country. He was facing great odds, but he was quite confident. (Loud cheers). We have lost territory we have lost nothing vital (Cheers). That is the view not merely of our Generals. It is the view of General Foch and Plumer who are equally calm and confident. General Foch was seen also this afternoon by the distinguished general who is now waiting for me. General Foch is absolutely confident (Cheers).

The enemy are aiming at destroying the British army. They feel that if they could only get this army out of the way, the path would be clear to victory. They have not yet got it out of way. (Cheers). They have inflicted, I am sorry to say, heavy losses, but nothing to the losses they have sustained. The French army is intact and the American army is pouring across. There may be hope, there may be despondency but if we stand together firmly and steadfastly not giving way to fear or panic and are prepared to give and take in all measures, if all parties in Britain and Ireland stand together, the Irishmen in Ireland fighting with Irishmen who are coming by million, across the flood to fight brigaded with the British troops, if we do that, we shall win in the end. (Tremendous cheers.)

WAR AND MAN POWER.

New Zealand's Response.

London, April 19.
WELLINGTON:—In the House of Representatives, the Prime Minister, referring to Mr. Lloyd-George's appeal, said that reinforcements were going to England some weeks before their normal dates. Monthly drafts would be increased in accordance with the Imperial Government's wishes, and the supply of man-power would have precedents over production. Now Zealand might have to follow Great Britain's example in increasing the military age and making a greater coming out of non-essential occupations.

Recruiting Stimulated in Australia.

SYDNEY.—The serious news from the front has stimulated recruiting. Eight hundred members of Female Voluntary Aid Corps during drill unanimously declared their willingness to go to the trenches and fight alongside their brothers if the authorities would permit.

Canada's Determination.

OTTAWA.—The first secret session of the Canadian House of Commons was held to-day, when the Prime Minister communicated to the members and senators the statement revealing the seriousness of the war situation and the imperative necessity for a supreme effort. While the extreme gravity of the peril is realized, the attitude of Parliament and the Press is unmistakable one of determination that the nation shall not falter, but shall make every sacrifice of men and means to reinforce the armies at the front. The Order calling out every unmarried man from twenty to twenty-three and directing the registration of men from nineteen is unanimously supported, as well as the drastic measures taken to repress the anti-war propaganda of the Quebec Nationalist press. Conscription is also being enforced energetically in that province as in rest of the Dominion.

Premier's Action.

OTTAWA.—An official report of the secret session of the Dominion House of Commons shows that Sir Robert Borden after communicating the information regarding the situation on the western front from Mr. Lloyd George, said, "We must supply necessary men to keep the divisions at full strength, no matter what the casualties are, and we must so organise the remaining human power as to maintain and if possible increase the agricultural production."

General Smuts' Message.

JAPETOWN.—In the Assembly General Botha read a cable from General Smuts, saying:—"The success of the South African Brigade at Messines Ridge is one of the glories of the war. As a unit their reputation is almost univalled, and I trust that sufficient drafts will be sent forward." The Opposition leader, Sir T. Smart, hoped that an appropriate reply on behalf of Parliament and the country would be sent to General Smuts expressing deep appreciation of the Brigade's magnificent services. This was agreed to without dissent.

French Press Comment

(4-30 P. M.)—PARIS.—The Press regards Lord Milner's appointment as an indication of the British Cabinet's intention to pursue the war in the most intensive manner. It dwells on Lord Milner's hearty support of the measures conducing to the close Anglo-French Military Co-operation.

Man Power Bill.

Received Royal Assent.

LONDON, April 19.
In the House of Lords the Man-Power Bill has passed through all the stages and received the Royal assent.

HOME RULE BILL.

Personale of Drafting Committee.

Treatment of Ulster.

LONDON, April 19.
The Cabinet Committee drafting the Home Rule Bill consists of ten members, namely, Mr. Walter Long, Mr. Chamberlain, Mr. Duke, Sir George Cave, and Lord Curzon; Unionists; Messrs. Addison, Herbert Fisher, and Gordon Hewart; Liberals; Mr. Barnes, Labour; and General Smuts, independent.

The protracted meeting of the Unionist War Committee, Lord Salisbury presiding, passed no resolution. But it is understood that there was a substantial agreement in favour of immediate Federal Home Rule for the United Kingdom, giving Ulster the option of being a separate unit.

Sir E. Carson presided at the meeting of the Irish Unionists. He denied that he had recommended Ulster to accept the whole of the Government's Irish policy; but said he had advised Ulster to support conscription for Ireland.

Nationalists Absent.

No Nationalist members were in the House of Commons to-day and practically all are going to Ireland immediately to participate in important conferences.

Man-Power Bill in Ireland.

In the House of Commons, Sir Richard Cooper asked "Do war office expect to get Irish recruits under the Bill before 1st August?" Bonar Law replied, "Most certainly."

Trenchard's Resignation.

Mr. Bonar Law stated that War Cabinet considered the differences of policy between Trenchard and Rothermere before the former's resignation was accepted. The question could not be discussed publicly.

Conscription Conference Opens.

An important conference regarding conscription has opened in Dublin; National and Sinnfein leaders and Irish labourites participating.

Oldest M. P. Dead.

LONDON, April 19.
The death is announced of Mr. Samuel Young, the oldest Member of the House of Commons.

British Labour and Peace.

LONDON, April 19.
The American Labour Delegation was entertained to luncheon to-day by the Parliamentary committee of the Trade Union Congress. Mr. Arthur Henderson said, it was utterly false to suggest that British Labour was anxious for Peace at any price; they sought to eliminate the spirit of Militarism not merely from Germany but from the world; hence they strongly favoured a league of peoples. Only difference between American and British Labour was one of method. The former considered that the object in view was only obtainable by a decisive military victory, while the latter sought to reinforce operations of war by wide discriminating use of moral and political weapons. The British Labour wished to make it clear to the German workers that they must abandon Imperialistic designs of world domination; hence they urged holding the International Labour Conference under the proper conditions to remove misunderstanding; but this did not mean that the British Labour was weakening in determination to secure a just and lasting peace.

Sir David Henderson's Resignation.

LONDON, April 19.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law announced that Lieut-General Sir David Henderson, Vice-President of Air Council, had tendered his resignation on ground that he would be unable to work with new Chief of Air Staff.

British Trade.

LONDON, April 19.
Exports for March showed a decrease of £8,108,816 and imports an increase of £26,089,590 compared with March last year.

France

The Military Operations.

French Confidence.

LONDON, April 19.
PARIS.—Mon Clemenceau expresses complete confidence in the result of military operations. General Belin has been appointed French Representative on Inter-Allied War Council at Versailles, in succession to General Weygand, who remains General Foch's principal collaborator.

Italy

ITALIAN OPERATIONS.

Successful Italian Raid.

LONDON, April 19.
(4-30 P. M.)—An Italian communique says:—We successfully raided a post in the Vallarsa sector. Italian and British aviators brought down sixteen aeroplanes yesterday.

Balkan

THE BALKAN OPERATIONS.

A German Boast.

LONDON, April 19.
A German wireless communique says:—The Bulgarians in the Struma Plain took 155 English and some Greek prisoners. The British war office comments on this, that the total British casualties on the Struma, were considerably less than the prisoners claimed.

Holland

Hollands Financial Position. Drastic Measures Necessary.

LONDON, April 19.
AMSTERDAM.—In the Second Chamber, the Finance Minister declared that in consequence of Holland's financial position, most drastic measures were necessary. He suggested raising a loan of one and half milliard florins to cover war crisis expenditure, which had already exceeded one milliard florins. The Finance Minister hoped that the army could be partly demobilised when the big offensive in the West was concluded and Holland's dangers lessened.

Central Powers

Germans in Finland.

LONDON, April 19.
STOCKHOLM.—German troops which landed at Lovisa have advanced to Lathi, between Tammerfors and Viborg, cutting off rail communication with Petrograd.

Hungarian Cabinet Resigns.

LONDON, April 19.
AMSTERDAM.—Budapest telegram states that the Hungarian Cabinet has resigned.

Cases of the Resignation.

BUDAPEST.—Resignation of the Cabinet was immediately due to the impossibility of reaching agreement on the franchise question but the appointment of Burian was also a contributory cause. It is stated that Premier Wekerle favoured the appointment of Count Andrássy.

Western Front

French Repulse All Attacks.

LONDON, April 18.
[4.30 P. M.]—A French communiqué says:—In the region of Corbény our fire dispersed a strong enemy detachment attempting to reach our lines. After heavy artillery preparation, the enemy launched several "coup de main" in Champagne and on the right of the dense east of Caurieres Wood and in the direction of Dancourt. We repulsed all attacks and took prisoners. We made several successful raids north-west of Rheims and in Lorraine taking prisoners.

German Plan Baffled.

[4.30 P. M.] PARIS. A semi-official statement says:—Yesterday was a day of defeat for the Germans, who hoped by desperate efforts to overwhelm the British. This plan was baffled and the French are now effectively co-operating. Half of the German divisions available on the western front have already been engaged after only twenty-six days, yet the Anglo-French cohesion is nowhere broken and no decision has been reached. It is a contest of endurance. We are justified in asking whether the tactical advantages gained by the Germans are not disproportionate to their efforts, and whether they will be able to continue to a finish.

Enemy's Costly Successes.

British Troops Still Confident.

Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring this evening, says:—The opinion is general amongst the troops that the past twenty-four hours has been any thing but good for the enemy in spite of his successes at Baillet-Latour, Ravelsberg, and Messines Ridge. The last named has been largely neutralised because "at what a price" it was taken. Our withdrawal east of Ypres was accomplished with masterly skill, the net result of which has been greatly to stiffen our power of resistance whilst forcing the enemy to lengthen his communications across unfavourable terrain. The bitter intensity of the fighting which had been in progress since yesterday morning lulled during a hurricane artillery duel subsided into spasmodic outbursts with intervals of comparative calm. We took a goodly number of prisoners in the past two days. There are signs of another attack coming between Baillet and Wytschaete. Doubtless the enemy is determined after the heavy sacrifices he has paid to get Wytschaete to make another onslaught and again remove us from it.

Sharp Fighting at Boyelles.

Yesterday and yesterday night there was a sharp conflict at Boyelles, south of Arras, but the situation is quiet to-day. Our positions are being fully held. Pierce shelling at Vilers-Bretonneux led to expectations of an infantry assault, but it has not yet materialised.

Enemy's Vain Attempts.

Belgians Splendid Fight.

Reuter's correspondent at British Headquarters wiring to-day says:—Yesterday was a strenuous time for our infantry in co-operation with the French, who are now engaged in the northern battle area. The day gave a satisfactory record, balancing heavily in our favour. German waves dashed against our lines in half a dozen places and only at Beaver Hill, forced us to yield a little ground which, however, our counter-attack regained. The heaviest onslaughts were southeast of Kemmel Hill, west of Meris, and two attempts north-west of Wulverghem. The enemy's grand objective was undoubtedly the domination of the ridge system from Cassel Hill to Wytschaete, and while the Germans have made no definite gains, their losses have been appalling. Our gunners, anticipating the enemy's occupation of the evacuated Passchendaele salient, prepared to give a warm reception when the German infantry advanced over the dreary waste, and the great cemetery in the cockpit of Europe gathered another ghastly toll. The German attack nearer the coast is especially noteworthy at this stage of the campaign. The enemy employed four divisions, namely, a marine division, one Bavarian, and two Prussian. Intense bombardment all night was probably accounted likely to forestall all resistance but the Germans speedily found their mistake, for the Belgians put up a fight ranking as one of the epics in their splendid story. Finally driving back the Germans to confusion and taking over six hundred prisoners. The fruits of this brilliant victory was a stretch of six kilometres between Elppe and Langemark. The passing of the

our artillery upon enemy communications greatly increased in intensity and the Germans suffered heavy losses, among their gunners. Thus on the 15th instant the Twenty-third Field Artillery regiment had four of its guns knocked out by our batteries and all the personnel but two were casualties, while one battery of the Sixty-first Reserve Field Artillery lost all five of its officers and most of its non-commissioned officers and gunners.

Enemy and Amiens.

Still Hopes to Break Through.

Reuter's correspondent at French Headquarters in a message dated the 16th says:—Although there have been no important battles from Hamard to Noyon for several days, activities have been reciprocal. The enemy concentrations north of the Somme indicate that the enemy has not abandoned the hope of breaking through to Amiens. The French have maintained artillery supremacy and the enemy front lines and communications are continuously bombarded, paralyzing all attempts to fortify positions, breaking up convoys, and impeding the establishment of hostile batteries. Meanwhile we are organizing positions in readiness for enemy onslaughts.

French Aviators Magnificent Work.

French aviators have done magnificently during nine days and nights they have dropped seventy-three tons of bombs on enemy railway and munition centres and in the same period thirty-one enemy aeroplanes and three balloons were shot down. On the same battlefield, innumerable attacks have been made by our fleets of aeroplanes. Many attacks, as many as eighty machines engaging at a time, have been made on troop trains and marching troops which were machine-gunned from an altitude of from fifty to three hundred feet. One of our squadrons work on the 12th included 350 flights, and fighting planes took part in 120 air fights, in which eight enemy were brought down, twenty-three forced down damaged, five balloons destroyed, and five damaged. Forty-eight tons of explosives were dropped during various expeditions in which Italian squadrons participated.

German Methods Described.

Mr. Percival Phillips describes the German methods of attack on the western front in an account of an heroic stand by certain English units who prevented the enemy from breaking through. Throughout the night Germans dribbled in a few men at a time, fresh parties coming along despite the slaughter of their predecessors. The ceaseless trickle of prey among khaki uniforms resulted in their accumulating in certain pockets, no matter how last the British worked their guns, and sometimes these pockets drifting together like particles of quicksilver would suddenly become a formidable menace in a flank. The incessant flow of Germans in twos and threes was on one occasion built into a machine-gun attack on one of the British Headquarters where staff working at high pressure in cottage found itself in a local "No Man's Land" with bullets pattering on the walls. A relief force tipped the German advance just as it was about to cut on the cottage. Frequently the line shifted so quickly that units in the rear found themselves in front and a company of Germans would be stranded enclosed by khaki. A feature of the battle is the heroism of the British transport drivers leading ammunition sometimes only a few hundred yards from German machine gunners, supplying the front line with food and driving throughout as calmly as possible amidst the constant bombardment. Mr. Phillips says: The slaughter of the Germans at Meteren was unprecedented. Bodies were piled by the roadside, lying the hedges.

No Losses in Retirement.

He emphasises that in straightening the Passchendaele salient all our guns were removed and ammunition was removed or destroyed. Nothing of value was left.

Stubborn Fighting for Givenchy

LONDON, April 19.
Reuter's correspondent at the British Headquarters, wiring this evening, says:—The Germans this morning developed an attack along the front between Givenchy and Prosege pressing hard towards Givenchy. They apparently are drawing on fresh reserves. In the course of great battle more than thirty enemy divisions have so far appeared. It is certain that the German command is exploiting every success by most prodigal expenditure of man-power not counting cost.

Yesterday's Battle.

In the great German attack of yesterday's our troops fought with heroic valour against tremendous numerical odds. Our troops are fighting in the same irresistible manner in the battle between Givenchy and the forest of Nieppe, which is now in progress. For nearly a week, the German gains in battle of Flanders have been limited to a very small and terribly costly advance at certain points. If he measures the extent of gains by the price paid, he certainly must be looking gloomily at Bold the Countess, from Cassel to Meteren which he is practically bound to attempt to take. The attempt to break through the Belgian Front, South of the forest of Houthur, was probably inspired by the discovery of our withdrawal from Passchendaele region and consequent assumption, that there would be some disorganisation in this part of the line. Attack has been repeated to-day; enemy doubtless being notified at being defeated by about half his own number of Belgians. The past week's struggle has been more purely a battle of Infantrymen than might have been anticipated in such a war of movement. Apparently tanks, armoured cars and cavalry have not been in action on either side. We are now to their contest of manpower, awaying in ceaseless attack and repulse with vital issues, carried in anxious problem, whether our powers of endurance will wear down repeated bull rushes of vastly superior numbers before the decision is reached. At this moment, prospect assuredly justifies the confidence in this respect. Appearance of French battalions and batteries of seventy five in ranks of army, which the Germans are counting upon cutting off from the allies, cannot be pleasing to the enemy. The Germans seem still to be finding difficulty in getting forward batteries and maintaining ammunition supplies to all parts of advance, although they have heavy concentrations in other parts.

Severe Fighting Near Givenchy.

LONDON, April 19.
Last night's British communiqué says:—There was severe fighting on the greater part of the battlefield.

Strong attacks followed by bombardment from Labasse canal to the Lys river, eastward of St Venant, but all were repulsed with extremely heavy losses and we took two hundred prisoners. The struggle was particularly fierce in the neighbourhood of Givenchy, where determined enemy efforts failed. Fighting here continues. The enemy artillery was active on the whole of this front. Further attacks developed later in the morning southward of Kemmel but were repulsed.

French Advance at the Avre.

Last night's French communiqué says:—We attacked this morning the enemy positions on both sides of the Avre, on a front of four kilometres, between Theunes and Maillyrainval. We made appreciable progress east of the Avre, while westwards we carried a greater part of the Secocat Wood advancing our lines to the outskirts of Basulie southwards. We reached the western slopes of the heights dominating the Avre. We took five hundred prisoners including fifteen officers. It is confirmed that the enemy raid attempted last night east of Caurieres Wood, was of a murderous character for the enemy. We found over forty German corpses and took twenty prisoners.

No German Progress.

LONDON, April 19.
(1.55 P. M.) A British Communiqué says:—We repulsed hostile attacks reported to be in progress, yesterday morning south of Kemmel and our artillery and machinegun fire broke up the attacks in the same locality, in the evening. The night was comparatively quiet on the whole British front except for reciprocal cannonading in the battle sectors. Minor enterprises at different points yielded a few prisoners and machineguns. The regiments of six German divisions took part in unsuccessful attacks yesterday in the Givenchy St Venant sector. The fighting at Givenchy, as elsewhere, ended in complete repulse of the enemy, who after determined and costly assaults only secured limited footing at one or two points in our more advanced defences. Our artillery inflicted heavy casualties before attacks opened and the enemy's losses in the day's fighting were equally severe.

Palestine Front

The Palestine Campaign.

Enemy Resistance Strengthened.

LONDON, April 19.
Reuter's correspondent with Headquarters in Palestine telegraphing on 12th, says:—As the Turks are being pressed back upon the main line south of Nablus and Tulkeram on which the possession of Northern Palestine depends, their resistance in men and guns is constantly being strengthened. The enemy has been considerably reinforced from Mesopotamia and also by German troops and the percentage of the latter being brigaded with Turks for stiffening, the enemy artillery is stronger now than at any time during the present operations. The enemy is spending ammunition more freely. Our centre lies in the hilly country south-west of Nablus, where the enemy had established a sort of line with shallow trenches and rangars.

Stubborn Fighting in Palestine.

LONDON, April 19.
CAIRO:—The enemy activity is reported on the whole of Palestine front. Eastward of Jordan, the enemy while attacking the bridgehead at Ghazafiyah, was caught by our artillery and suffered heavily. Our mounted troops pursued the enemy taking fifty-three prisoners. Many enemy dead were left on the ground. The attack northward of Wadrajah was repulsed. The enemy repeatedly attacked between Berujin and Rafat and in the course of very stubborn fighting reached Berujin, but was later driven out and the position restored.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Simla

The Indian Defence Force.

H. E. Lord Feilding Appointed Honorary Commandant.

SIMLA, April 18.
The following appointment is notified in the Gazette of India Army Department:—Indian Defence Force:—H. E. Lord Feilding to be Honorary Commandant of the 10th South Provinces Mounted Rifles.

The American Silver Bill.

Release of an Enormous Quantity.

SIMLA, April 19.
A press communiqué says:—The American Silver Bill, the main provisions of which have recently been published, is designed "inter alia" to permit the settlement in silver of trade balances adverse to the United States and to assist foreign governments at war with the enemies of the United States. The Government of India learn that on the passage of the Bill which may be expected in the immediate future, the United States Government will be prepared with the utmost promptness to meet the Government of India's full silver requirements from the ample resources which the Bill set free. These requirements have been estimated at 150 millions ounces in the near future, and in view of this the Government of India understand that the amount of silver to be released under the Bill has been raised from 250 million dollars to 350 million dollars. Consideration of the Bill in the Congress has also been especially expeditious and no delay is anticipated in the actual delivery and the shipment of the supplies immediately needed. These facts will, the Government of India feel, completely set at rest the anxiety which has, they believe, been expressed in some quarters as to the ultimate adequacy of the Government of India's silver stocks.

Punitive Expedition against Marri. Chiefs Surrender Unconditionally

SIMLA, April 19.

The units of the Dara Gbazi Khan column of the force employed in punitive measures against the Marri are about to disperse to their stations. The Marri Nawab and several chiefs of important sections have come in and the whole of the Chetran tribe has surrendered unconditionally.

Calcutta

The Premier's Appeal. Bergal Leader's Response.

CALCUTTA, April 19.

The following telegram, signed by all non-official members of the Bengal Legislative Council at present in Calcutta, has been sent to-day [19th April] to His Excellency the Viceroy. In view of the urgency of the matter it had been impossible to obtain the views of all those members who are absent from Calcutta, but they had been communicated with and if they are agreeable, their signatures will be added.

To

H. E. the VICEROY,
Simla.

We, the non-official members of the Bengal Legislative Council at present in Calcutta in view of the appeal of the Prime Minister to the Government and the people of India, respectfully beg that Your Excellency will consider the urgent importance of making a pronouncement regarding the best means by which the citizens of the Indian Empire Europeans and Indians, can assist the Government both in the matter of men and money and in every other way and will take such steps as may be necessary to ensure that this assistance shall be a real help to the British Empire and her allies and we trust that the people of India will put aside all differences of opinion and disputes and will concentrate their whole energy upon a supreme endeavour to prevent the tyranny of the German Empire from engulfing the whole world.

(Sd.) Maswab of Murshidabad, Maharaja of Burdwan, R. N. Mookerjee, Nilratan Sircar, J. Mackenzie, W. H. Arden Wood Rishee Cane Laha, P. C. Mitter, Shib Shakti Chatterjee, Rajendra Kishor Ray Chaudhuri, Arun Chandra Singh, A. Subhawardy Mahendranath Roy, Deba Prasad Sarbadhikari, Radha Chran Pal, F. W. Carter, W. E. Crum, E. B. Eden, Ashraf Ali Khan, Chaudhuri, Altaf Ali, E. A. Martin, H. R. A. Irwin, Surandranath Roy, G. Howells, K. B. Dutt.

Bombay

Ferguson College Poona.

Prof. Karve's Jubilee Celebration.

POONA, April 19.

Prof. Dhondo Keshav Karve completed sixty years of his life yesterday and his Jubilee was celebrated with great "ecstasy" at Hingne Budruk, the scene of his lifelong labours, by his friends and admirers, a large number of whom had travelled long distances to partake in or attend the Jubilee celebrations. These opened in the morning with the pupils studying in the several institutions at Hingne going round the buildings. Two addresses were then presented to Mr. Karve on behalf of the lady students in reply to which he declared his intention of devoting the rest of his life to the elevation of Indian womanhood.

Dr. Miss Kashibai Navarangay of Bombay presided in the afternoon at the presentation ceremony of the address of Indian ladies which was read by Miss Kashibai Gokhale.

Mrs. Kashalkar and Mrs. Namjoshi were the other speakers who praised Prof. Karve for his indefatigable and selfless labours for the uplift of the women in India. A purse containing nearly two thousand and five hundred rupees was presented to Prof. Karve. In his reply to the address Mr. Karve announced that he would devote the amount to the women's cause which he had so much at heart. This was followed by the opening ceremony by Dr. Sir Ramakrishna Bhandarkar of an oil painting of the Professor. On this occasion a number of tributes were paid to the self-sacrifice, perseverance, and energy of Mr. Karve the speakers being Professors Ralwade, Bhanu, Bhate, Sathe, and Mr. Joshi, some of them his former colleagues and co-workers in the Ferguson College. Sir Ramakrishna also spoke giving expression to the regard in which he held Professor Karve.

The Indian Defence Force. An Entertainment.

POONA, April 19.

Mr. Devadhar of the Servants of India Society entertained the members of the Indian Defence Force now undergoing training in Poona at an at Home yesterday afternoon at his residence. They were thereafter taken to the Servants of India Society and were shown over the buildings, the library etc.

Mail Steamer Passengers.

Embarking and Disembarking Convenience.

BOMBAY, April 19.

An interesting development with regard to the mail steamer traffic at Bombay has just taken place namely the opening to passengers traffic of the new deep water pier. The passengers for the last outgoing steamer embarked there direct into their ship and when the next mailboat from home reaches here her passengers will land direct from the steamer to the shore at the same place. So are the old days when we all had to trip across the harbour in fine weather or yet in a roiling thunder gale.

Sir Dinshaw Petit's only Daughter.

To Merry Ken's Mr. Jinnah.

BOMBAY, April 19.

Ruthnah, the only daughter of the distinguished Parsee baronet, Sir Dinshaw Petit, yesterday underwent conversion to Islam and is to-day being married to the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah.

The Bombay Co-operative Conference. First Sitting.

BOMBAY, April 19.

The Bombay Co-operative Conference met to-day under the Chairmanship of the Hon'ble Mr. Lallubhai Sumaldas at Vanthavira Hall. There was quite a representative gathering of co-operative credit society men and general public at the Conference.

Mr. Lallubhai delivered a lengthy and interesting presidential address in the course of which he surveyed in detail the co-operative movement in the Presidency. He maintained that a corrected solution of the large problem of political reform would mainly depend on the growth of the co-operative movement. It was essential that those who were keenly interested in the growth of this movement should not only disseminate the knowledge of co-operation for and wide but should also educate their representatives in the principles of co-operation and its advantages. He laid emphasis on the necessity for training more unofficial workers to work in various parts of the Presidency.

A number of papers on co-operative movement were submitted at the conference and representative committees were appointed to consider and report on them. The Conference meets again to-morrow afternoon.

Home Rule Deputation.

Cancellation of the 1st Batch Passports

BOMBAY, April 20.

A cable from Gibraltar states that Messrs Syed Hossain, Narasimhaiah, Joseph, Ramaiyer and Gutu have all disembarked there by the order of the authorities, their passports to England having been cancelled. They will return to India when a boat is available.

The Railway Strike.

The strike of the employees of the Bhavnagar State Railway ended on Friday evening, the employees having tendered apology for their conduct.

Provincial Conference Postponed.

The reception committee of the Bombay Provincial Conference which was to be held next week at Bijapur have decided to postpone the conference as the president is going to attend the Imperial conference to be held at Delhi.

South India

Coonoor Red Cross Society.

First Annual Meeting.

COONOOR, April 19.

Sir F. A. Nicholson, (President) presided at the first annual meeting of the local centre of the Red Cross Society this afternoon, when Dr. F. Milton, the Secretary presented the report. Appreciative speeches touching on the good work of the society, were made by Brigadier General B. Holloway, C.I.E., the Vice-President and Col. O'Reilly, Chairman of the Committee.

The new committee elected is as under:—President Sir F. A. Nicholson, Vice President Brigadier General B. Holloway, C.I.E., and Col. O'Reilly, R.A.M.C. Chairman of the committee Mrs. C. F. Brackenbury, I.O.S., Coonoor Committee Mr. Edgar, Mrs. Cornwall and Mrs. Cole. Wellington, Mrs. Holloway and Mrs. Cecil Smith Aruvankadu Mrs. Babington.

B. A. Examinations at Pondicherry.

To Commence Earlier.

PONDICHERRY, April 20.

In consideration of the fact that many B. A. candidates are shortly going to be mobilised and sent to France, H. E. M. Martineau recommended the examination to be held earlier, which commences from this morning instead of from the 1st May.

Latest Telegrams

[REUTER.]

LONDON, April 19.

Speaking at a dinner to the Anglo-Belgian Commerce Delegation, Mr. Baileur said apart from the infamous treatment of Belgium by Germany during the early days of war, which would evermore be an indelible blot on the German history, what was not equally well known and ought to be known was the treatment to which Germany was deliberately subjecting Belgium during the occupation. The system of slow torture was even more horrible than outrages of the invading army, although perhaps less dramatic than first outrages which made the blood of the civilised world run cold. The Germans had set themselves to ruin the trade and manufacture and the capacity for them of a friendly neighbour, whom they had been bound by treaty to protect. Germany re-jectingly declared that if peace came to-morrow, it would be many months at least estimate before Belgian intelligence, the capital, industry and enterprise could again interfere with German rivals. Further Germans had cold-bloodedly stripped Belgium of everything in the way of the plant, raw material and machinery of production, on which industry depended. Belgium was among leading European nations as regards mining and other industries and manufacturing, and nothing exceeded cynicism with which this operation had been carried out, inflicting an injury far deeper and more difficult to heal than the destruction of agricultural prosperity. It was the business of the Allies to remedy this gross wrong, and Britain and America would do the utmost to do so.

A British communique from Italy says the Manchester and South Staffordshires both made successful raids last night killing thirty Austrians and taking twenty-two prisoners. Our losses were slight. Weather was fine yesterday and there was much aerial activity. There was heavy air fighting and we carried out several long distance reconnaissance. We destroyed eleven enemy machines and drove down another out of control. Antiaircraft guns brought down another. None of ours is missing.

The admiralty states that British Monitors on Wednesday night bombarded Ostend and the batteries in the vicinity, but owing to bad weather it has not yet been possible to obtain the accurate information as to results. The enemy batteries replied without hitting our ships. One or two enemy destroyers yesterday morning fired in the direction of Adinkerke, then retired quickly. Our destroyers on March 28th, during the sweep through Heligoland Bight, captured and sank three armed out-post trawlers, taking prisoners crews consisting of three officers and sixty-nine men. We had no casualties.

The only alteration in the Man Power Bill made in Lords and accepted by the Government and Commons was that all men exempted after April 13th except in case of protected industries must join as volunteers.

The Bishops of Lincoln, Salisbury, Chichester and Bristol write to the Times, protesting strongly against the exclusion of Clergy from the Man-Power Bill and affirming that the Archbishop of Canterbury's expression of regret in Lords at the withdrawal of the clause voiced grave conclusion of Bishops as a whole.

(4.10 P.M.) French communique says there was somewhat violent reciprocal bombardment in the Easter-Matrasineval region. We destroyed during the night some machine gun nest on the front of yesterday's attack, in which we have so far taken 650 prisoners including 20 officers. We carried out successful surprise attack north of Bezonvaux and brought back prisoners.

Applications

are invited from capable gentlemen

fully conversant with Telugu language and commanding good influence in the Telugu Districts, particularly those on the East Coast, who are willing to act as special Representatives to develop business in the Telugu Districts both directly and through the medium of existing Agents, and also to organise Agencies in unrepresented places, for a leading Life Assurance Company. Preference to persons with proved capacity for canvassing. Liberal Terms.

Apply to:—

INDIAN

C/o The Manager,

Andhrapatrika,

Madras.

హైదరాబాదు నగరం నుండి:— పంజాబ్ లో గోవిందపూరు హిందూ దేశీ గ్రామీణ సేవకు ప్రత్యేక సమితి ఈ క్రింద వారు పాలమడుగు వారు ఈ నెల 14 వ తేదీ యాది వారము నాడు పూజాసంఘము యధావిధి యుక్తముగ హిందూ పుత్రులను శ్రీ శ్రీ కొనబడిరి. వైశాఖములో నిర్వహించిన పనులకు ఇదియే మొదటి పర్యాయము. బాంబాయి హిందూ మత పరిషత్ సంఘసభ్యులు జి. బి. వైద్య బి. ఏ. వారు మత పరిషత్ సభ్యులుగ నుండిరి. గంగాభాయి థెడేకర్ వారు పేదపల్లములకు జీవించి, కొద్దికాలము క్రిందట నేను ముప్పూరి పుత్రులను నుండి హిందూ మతమునకు వచ్చిన గోపాల్ దాసు వారు కర్మశుశురుడిక కాలవంతటను జన్మి పోత్రము గా పాడుతుండిరి. హిందూ మతము ప్రోత్సహించి పితరులకు యజ్ఞపీఠము యధావిధియుక్తముగ వారు గా మనము చేయుచున్నాము. పూజాసంఘము నిర్వహించుచున్న ఈ సమితిలకు బహుశోభనార్థము ఒక ప్రత్యేక పరిషత్ గా నింది ఈ క్రింద వారు నానినాల్సియు, హిందూ మత సంఘమునాన్నియు ప్రోత్సహించి,

ఆయుర్వేద కళాశాల.

—(౧)—

బహుమాన ప్రధానోత్సవము.

మొన్నటి సాయంత్రము డెయిలీ నవమునందలి ఆయుర్వేదకళాశాల యొద్ద ప్రత్యేకముగా నిర్మింపబడిన పందిలి యందు న్యాయమూర్తి సదాశివయ్యగారి ఆధ్యక్షతన బహుమాన ప్రధానోత్సవము జరుపబడినది. విశాఖరము రాజాగారు, గౌ. కొమ్మిరెడ్డి శూర్యనారాయణ మూర్తినాయకులు, బి. బి. కె. కృష్ణస్వామిరావు, బి. బి. సి. రామానుజము సెట్టి రా. సా. సి. కణ్ణకొనెట్టి, డాక్టరు లక్ష్మీపతి, వారి భార్య, జి. ఎస్. ఆరండేల్, కె. వ్యాసరావుగార్లు ఇతరుల సేతులను సభ సలంకరించి, ప్రభుత్వమున కళాశాలవిద్యార్థులచే భగవత్సంకీర్తనము జరుపబడిన యనంతరము, డాక్టరు ఎం. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణిసభ రిపోర్టును జదివరి. సభకువచ్చిన ఆదాయము 10877 రూ॥. దీనిలో 7 వేల రూ॥ లు పండ్ల తీసి. గోపాలాచార్యులు గారిచే నొసగబడినది. గతవత్సరము కళాశాల యందు ఆయుర్వేద విద్యను తెలుగుతోబాటు తమిళమునను బోధింప నారంభింపబడినది. సభకు బాబ్బిలి మహారాజాగారు 1000 రూ॥లును, చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు 1000 రూ॥ల సంవత్సర విరాళమును దయచేసిరి.

సంఘపీఠికము సమర్పింపబడిన వెనుక వైద్యరత్న పండిత గోపాల్ చార్యులుగారు ఉచితాయుర్వేదకళాశాల, ఉచితాయుర్వేద వైద్యశాలల నిర్వహణమును గూర్చి గతవత్సరపు రిపోర్టును చదివరి. అనంతరము పుస్తకముల రూపమున బహుమానములును, యోగ్యతాపత్రములును విద్యార్థుల కొసగబడినవి.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు ఆంధ్రమున నుపన్యసించి ఆంధ్ర వైద్య పద్ధతులను నేర్చుకొనుట ఆయుర్వేదమునందు విశ్వాసము నభివృద్ధిపఱచుననియు, విదేశీయవిద్యకును, స్వదేశీయ విద్యకు నెంతవ్యత్యాసము గలదో అంతవిశ్వాసము ఆంధ్ర వైద్యమునకును ఆయుర్వేదమునకును గలదనియు చెప్పి ప్రముఖులను చెప్పకొనుచున్న కొందఱి వాదములను ఖండించి. పండితుల మనుకొనువారు తమ సానబలుముచే ఇతరులను బానిసలనగ జూచున్నారు. ఈ దేశమునందు విద్యా మతవిషయములందును ఇట్టి స్థితియేగలదు. తాము ఇంగ్లండుకుపోయి వచ్చినచో తాము మహాప్రాజ్ఞులమగుదుమనియు తమ తిప్పలను ఇతరులు దిద్దసాహసించరనియు పలువురు తలంచుచుందురు. సాశ్వాత్యవిధానము అవసరముగా కపోలేదు. కాని అది ఎంతవఱకు అవసరమో అంతవఱకే దాని నుపయోగింపవలయును. మొదట పిచ్చివైద్యుని పేరొందిన ఆయుర్వేదవైద్యులు క్రమముగా మంచివైద్యుని ప్రముఖులచే నంగీకరింపబడుచున్నది. పండిత గోపాలాచార్యులవారిమఱి సాస్థాత్యగుల నిరంతరకృషిచే ఇది ప్రాచీన స్థితికి మరల తప్పక వచ్చునని నిశ్చయింపవచ్చును.

అధ్యక్షులకు నందనములతో సభముగిసెను.

పూనా షెర్మూసను కళాశాల:— ప్రాథమిక దండో కేకన కర్వేగారికి మొన్నటిరో వస్త్రీ పూర్తియయ్యెను. హింద్వి బ్రదర్సువద్ద వస్త్రీ పూర్తియయ్యెను మహావైభవముతో జరుపబడినది. అచట తానును తన స్నేహితులును చాల క్రమపడి యుండిరి. అనేకమంది గౌరవనూచనాగ్రముగ దూరప్రదేశములనుండి జూబిలీ ఉత్సవమును జూడ నేతెంచిరి. ఉదయము కర్వేగారికి రెండు అభినందనపత్రము లిప్పింపబడినవి. అందు భారతమహిళా విద్యాలయముల దొకటి, కిచ్చి ప్రత్యుత్తరమున భారత స్త్రీల యభివృద్ధికి తమ జీవితమునంతయు ధారపోసెదనని కర్వేగారిని.

భారత స్త్రీల తరపున మధ్యాహ్న మొక అభినందన పత్రమును కాశీబాయి షెర్మూస కన్యగారు చదివరి. ఆమయమున డాక్టరు కాశీబాయి శావరాంగ కన్యగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. భాషాగ్రు, నామోషీనతులును, మరికొందఱును కర్వేగారిని ప్రశంసించుచు దీర్ఘోపన్యాసముల నొసగిరి. సుమారు రూ 2500 ల ధన మతనికి బహుమతి చేయబడినది. ఈ ధనము స్త్రీల అభివృద్ధి కర్పింపబడునని కర్వేగారు చెప్పిరి. పిచ్చుట ప్రాథమిక గారి రంగుల పటమును డాక్టరు గౌ. రామకృష్ణ భండారాధు గారు తెరిచిరి. ఆసయమున రామకృష్ణ గారును, ప్రాథమిక గారును, రాల్యాడా, భాను, భాటనీ సాలిగారును జోషిగారును కర్వేగారి సాస్థాత్యగారి సుగుణముల విశేషముగ ప్రశంసించిరి.

కాశ్యుక్తి మాని ఆది కేశపులు శెట్టి గారి చారిత్రము.

1917-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు (స్త్రీటుమెంటు)

జమ వివరము	రూ॥	ల	పై	పుష్కారా	అయిటం	ఖర్చు వివరము	రూ॥	ల	పై
యిరుపు రొక్కం	1090	5	6	3	21	తిరువల్లూరు శ్రీనివాసుల సన్నిధి (a) జీర్ణోద్ధారణ	2378	2	10
,, మద్రాస్ బ్యాంకి	50	5				,, (b) పడితనం	400		
పిక్సిక్యూటర్ల జమ.	22678	2	10	8		శ్రీభావ్యకార సిద్ధాంతవర్ధిని సంస్కృత ద్రావిడ వేదపాఠశాల	2968	8	5
				13	2	మామూలు కైంకర్యములు (a) ముల్లావీధి రంగనాయకులుస్వామికోవెల	1014	1	11
						,, (b) చెన్న కేశవ పెరుమాళ్లుకోవెల	278	6	3
						,, (c) శ్రీవెంకటాద్వార ఉడయవల్లుకోవెల	595	8	1
						,, (d) కొండుూరు దామోదర పెరుమాళ్లుకోవెల	265	10	4
					4	దక్షిణ హిందూ దేశములోని వైష్ణవదేవాలయముల జీర్ణోద్ధారణ	1000		
					5	ఇండ్ల రిపేర్లు (a) శ్రీవైష్ణవులు	850		
						,, (b) వైశ్యులు	200		
						వివాహ ఉపనయనములు (a) శ్రీవైష్ణవులు	874	15	
						,, (b) వైశ్యులు	330		
					6	గంభ కాలుషేపం	600		
					7	విద్య (a) శ్రీవైష్ణవులు	*3596	11	
						,, (b) వైశ్యులు	*1119	2	
					8	తిరువధ్యయనం (a) కర్త గౌరవి	100		
						,, (b) కర్త తండ్రిగౌరవి	100		
					9	ఆశ్వాశాచార్యుల అవతారస్థలములలో తిరువక్షత్ర పుత్సవములు	136	8	
					10	రంగనాయకులసన్నిధి బంగళాలో పుభయదారులులేక నిలిచిన పుత్సవములు	60	8	6
					11	కొండుూరు దామోదర పెరుమాళ్లు కోవెలలో	124	10	9
				15	7	ట్రస్టీల మీటింగుల సిటింగ్ ఫీస్	350		
						ఆఫీసు యెప్టాబ్లిష్ మెంటు	2424	5	4
						లెక్కల ఆడిటింగు	30		
						బాజాఖర్చు	153	9	5
						ప్రేషనరి	85	13	9
						యిరుపు రొక్కం	292	1	2
						,, మద్రాస్ బ్యాంకివద్ద	2161	11	
						ఫర్నిచర్	11	10	6
						మణిమంగలంకోవెల మండపకైంకర్యం	500		
						వాహనములు-తిరువల్లూరుసన్నిధి (Legacy)	816	12	3
* విద్యశాఖకు కరెస్పెండ్ రూ 4715-13-0 కి, పుయిలులోని మొత్తం రూ 2400 పోగా యక్సిక్యూటర్ల యిప్పించిన సర్లప్స్ వరుంబడిలోనుండి కర్చు చేయబడినది రూ 2315-13-0.									
Total Rs...	23818	13	4				Total Rs...	23818	13 4

Audited & Found Correct.

(Sd) P. Kannayya Chetty,

SECRETARY.

17-4-18. (Sd) M. N. Singh, Qualified Auditor.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

అంకలకోడేగు: మీ వ్యాసము ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని నెలలుండి చదువుటకు మీ తరుండ నున్నది. ఆలమారు గ్రామవాసి; స్వాగతము; నీలమల: కావ్యము రచకు; బెజవాడపురవాసి; జమ్మలమడుగు విలేఖకు; గోపురాసాలెము; యువజనసంఘము; ప్రజాతంత్రవేదమును చింతించు న్నాము. సంపాదకుడు

I

అయ్యో, లాపట్ల భారతీయుల జనసంఘ యాజమాన్యము క్రింద జనమణి 16 తేది సభలో ఈ క్రింది తీర్మానమును చేసిరి. రాయలహద్దు కందుకూరి వీరేశలింగంపంతులు గారు ఆంధ్రదేశమున కొనసాగిన చురకల కారణమునకై వారికి తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు వారికి పట్టాము రాజ్యము లొసంగుటకు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

బాపట్ల, ఏప్రిల్ 16. చో. వేంకటాద్రి.

II

సముద్రస్నాన ప్రమాదము.

అయ్యో, ౧౧ తేదిని తూర్పుఖండం రివెన్యూ యిన స్పెక్టరు తిరుచులయ్యగారును, వారిపత్నియు, ఏకపుత్రయు, నే దమా వాళ్ళయగుటవలన గంభీరముగా కలిగిపట్టు ముద్ర సాగరసంగమమున స్నానముచేయుటకు వెళ్లిరి. స్నానమునకు సంగమ ప్రదేశములో ముగ్గురును దిగువకు సముద్రపు కెరటములు వచ్చి ఘట్టమిది బోలికి యీగ్గుకొని పోవ ముగ్గురును ప్రాణములు విడిచిరి. కనములు కనబడలేదు. అయ్యంగారి భార్య ఒంటిపైని నగలు గలవట. సముద్రపు తీరాడన పోలీసువారు కావలియన్నానని తెలియుచున్నది.

నరసన్నపేట పి. స్వామిబాబు

III

పేదలయందు స్నేహ.

అయ్యో, ఇప్పడ పేదల హృదయం నెలరోజులనుండి యితరపల సయితము సరకుచేయక యెక్కువ దయతో కష్ట నిష్ఠురంబుల కోర్పును రేయింబగల్గు నిర్భయముతో పేదల కోరులవద్దకు ఇండ్లవద్దకు వెళ్ళుచు అందరి నన్నివిధముల నాదరించుచు మహాపాపకారమును దగు బాపట్లతాలూకా అసిస్టెంటు తహశీలుదారు నందగిరి కృష్ణారావు పంతులు గారు వందనార్తులు. వారికి భగవంతు డాయారాజోపై శ్రీకృష్ణంబులను దయచేయు గాత! కృష్ణారావు పంతులవారు లోక నాథముగారి వర్ణలకు గమించుచు ప్రజల కేవిధమగు కష్టంబులు కలుగకుండునట్లుల కాపాడుదురని నమ్ముచున్నాను.

పేదల, ఏప్రిల్ 17 వైడిపాటి వేంకటప్పయ్య.

IV

వీరేశలింగం పంతులుగారు.

జన్మనివాసి కోత్తనము. అయ్యో, ఆంధ్రమహాపురుషులలో నొకడైన కందుకూరి వీరేశలింగం గారి జన్మదినము సుదినము. నిన్నటి సాయంత్రము బాపట్ల భారతీయుల జనసంఘ భవనమున శ్రీవారిజన్మదిన సార్వభౌమత్వమునకై ప్రత్యామ్నాయ ప్రహరముగా యాధిపత్యము క్రింద గొప్పసభ గావించబడి, వారాంధ్రదేశమున కొనసాగించుచున్న చురకల కారణమున కృతజ్ఞతఁజూపుచు, వారికి జనుమును పూర్ణాయుధాయమును ప్రసాదించ వలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచునొక తీర్మానము శ్రీవారికి పంపబడినది. సంవత్సరమున కొకసారిమైన విట్టిసభలగావించి, వారి యదృష్టవశమే తలంచి సంతోషించుచు, వారి జీవితమును తెలివితొని యుత్సాహులగుచు, మనదేశమునకు చేయుచున్న ఉపకారమునకై వారికి వందలము లాచరించుట ముఖ్యముగ ఆంధ్రంబందలి విధాయకమై యున్నది. అది వారికి శ్రేయస్కరము. పంతులవారి జీవితము పుణ్యమైనది; నీతివంతమైనది; మాగ్ధ్యకృతమైనది. 1848 వ సంవత్సరముందు జన్మించి, ఇప్పటికి డెబ్బదివత్సరములు కలిగిన వృద్ధుడయ్య దేశసేవా పరాయణుడై, సంఘభివృద్ధికి భగవంతులను ధారపోయుచున్న జ్యోత్సారకులు. వీరు చిన్నతనమునుండియు అపారమైనతెలివితేటలు కలవాడై, కొద్దివయస్సునకే మెట్టివ్యవస్థాపక పరిమళమును తీర్చి, కొంతకాలముపాఠ్యాధ్యాయుడుగ నుండి, బోధనా విషయములయందు ప్రజ్ఞ జూపిన కీర్తివంతుడు. బాల్యమున నుండియు కావ్యప్రపంచము లాది గ్రంథములు చదివి, మంచిస్థాయిప న్యాసమునకై విశేషముగ్రంథములు వ్రాసి, నవల స్వీయచరిత్రాది నూతన రచనలయందు ఆంధ్రులకు మాగ్ధ్యదర్శయై, గద్యలిక్పన యని బిరుదుగావించిన కవిశ్రేష్ఠుడు. నవీనాంధ్రభాష నాకాశము దసమాన చేసేవ్యయ్యతో ప్రకాశించుచున్న నక్షత్రంబు. విశాలబుద్ధి కలవాడై, స్వార్థ త్యాగియై, ప్రాచ్యుత్సాహుడై, హిందూ సంఘ దురాచారములను చూచి దిగులాది, వాటిని రూపుమాపుచు సంఘభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్న గొప్ప సంఘ సంస్కారకుడు అట్టి మహనీయుని జీవితమునుండి స్పృహనందురము. నేర్చుకొని యాచరణయందు వెట్టవలసిన నీతులనేకములున్నవి. వారివలె నవీనభావములతో కృతజ్ఞులగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. వారి వలె నీతితోవిదులై విశాలబుద్ధి కలవారై సంఘసంస్కరణకు తోడ్పడవలెను. "పంజాబునది మథమలు రాత్రి యూరనవి గుడిసెల"ను లోకోక్తి ననుసరించి నడువక, చెప్పునది యొకటి చేయునది యొకటి కాక, ఉండునది యొకటి చూపునది యొకటి కాక, వారివలె సత్యవ్రతులై, నిశ్చలబుద్ధి కలవారై సత్పవనర్థమై మెలంగవలయు... శ్రీ వీరేశలింగం గారికి శై. బాపట్ల, ఏప్రిల్ 17 గొట్టిపాటి రామారావు.

V

ఆజాన ఆంధ్రమహాజనసభ

సభాధ్యక్ష నిర్ణయ విధానము

అయ్యో, ఆజాన ఆంధ్ర మహాజనసభ జరుపు దినములు సమీపించుచున్నవి. నెల్లూరుపురంబున సభనుత్సాహముతోను, పట్టుదలతోను నాహ్వించిన కర్నూలువారు తమవండలము నట్లేగు బాడ్యము విస్తారముగనుండుటచేత నక్కడ సభను జరుపుట కాటంకములు కలిగినట్లును, కడపవారి మహాభారమున నిర్వహించుటకు కృతనిష్ఠములై నట్లును తెలియవచ్చినది. కావున కడపవారు వెంటనే ఆహ్వానసంఘ మేర్పాటుచుకొని, అధ్యక్షులెన్నకొను విషయ మాలోచింపవలసియున్నారు. ఈ సభను మేనెలలో తప్పక సమావేశపరచవలసి యున్నది. ప్రథమమున దేశీయమహాజనసభ 1885 సంవత్సరమున డిసెంబరు 25 నెలలో నే తేదీలను జరుపబడినదో, ఆ తేదీలలోనే ప్రతి వత్సరమెన్నియనాంతరములు వచ్చినను జరిగి తీరుచున్నది. అదే విధంబున ఆంధ్రమహాజనసభకూడ మొదట 1918 సంవత్సరమున మేనెలలో నే తేదీలను జరిపితిమో, ఆ తేదీలను ప్రయోగించుట జరుపుట మన విద్యుక్తధర్మమై యున్నది. కావున కడపవారు వ్యవధిచాలవచ్చును, అవసరపరిస్థితులచే నాహ్వించినను వెంటనే ఆహ్వానసంఘ మేర్పరచుకొని సభాసమావేశమునకు ప్రయత్నములు మొదలుపెట్టవలెను. సభ యేతేదీలనెక్కడ నెవరి యాధిపత్యక్రింద జరుగునదియు ఆంధ్రదేశమున వెల్లడి చేయవలెను.

ఇక సభాధ్యక్ష నిర్ణయవిధాన మెట్లును విషయము చర్చనీయాంశమై యున్నది. ఆంధ్రమహాజనసభ బాల్యనాథుడు దాటినదగుటచేత నిక ముందు కాంగ్రెసు మాగ్ధముల నలంబించు చుండవలెను. ఆంధ్ర మహాజన సభాధ్యక్ష నిర్ణయ విధానము కాంగ్రెసు నిర్ణయము ననుసరించి యుండవలెను. ఆంధ్రదేశమందలి 11 జిల్లాలును 11 సంఘములుగ నాయామండల ముఖ్యపట్టణములలో నేర్పడవలెను. ఒక్కొక్క సంఘమునందు రాజాపురసభ కధ్యక్షులెన్నకొనుటకు వోట్లను తీసికొనవలెను. అందు అధిక వోట్లనుచ్చిన వారి నాసంఘము అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినట్లు యెంచుకొనవలెను. ఇదేవిధముగ 11 సంఘములవారున్నచేయవలసి యున్నది. తుద కీ 11 సంఘములలో నెక్కువసంఘము లెరిగ వర్తమానుగ కావలెనని కోరుతే వారి నెన్నుకొను చుండవలెను. ఈ పనియంతయు సభాసమావేశ మింకను దేశీయ మహాజనసభవలె రెండుమూడు నెల లుండ గనే నిర్ణయించుకొనవలెను. అప్పుడు ఆంధ్రమహాజన సభ రెండవ దేశీయ మహాజనసభయై అభివృద్ధి కెందగలదు. కాబట్టి యీ సభాధ్యక్ష నిర్ణయ విధానమును ముందు వత్సరమునుండి ఆచరణలో పెట్టుటకు ఆంధ్రసాధులు రాజాపు ఆంధ్రమహాజనసభలో తీర్మానించుట యుక్తము.

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి.

నెల్లూరుజిల్లా కందుకూరు తాలూకా కరణముల సంఘము, 1-వ తేదిని కందుకూరులో పెరిడేపి గ్రామకరణం పిడూరు అయ్యవారప్పయ్య కొండపిగ్రామ కరణం కొండపి వెంకటప్పయ్య, వెన్నూరుగ్రామకరణం వుప్పగుండురి సుబ్బయ్యణ్యంగార్ల యాజమాన్యముక్రింద సభనుడి శ్రీ బాద్రి చక్రవర్తి గారికి యుద్ధమునందు జముము గలుగుటకై ప్రార్థనలుగావించి కరణముల జీతమునభివృద్ధి చేయవలెననికోరిరి. వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచున్న హక్కు తీసివేయవద్దని తీర్మానించిరి.

హైదరాబాదు

II

బ్రిటిషురాజును అచ్చటి రాజులయైన రెండున్నర అశాలకు సరిపోవుచున్నది. నిజాము వారి నాజెములను చాలిసిక్కా అనియు బ్రిటిషు నాజెములను కల్టార్ అనియు వ్యవహరింతురు. "హల్లి" యనగ "చలామణియగునట్లు" యని యర్థము. ఇప్పుడు అచ్చట చలామణిలో నుండునవి యిది అప్పుడు. "సిక్కా" యనగా ముద్రగల నాజెము. పూర్వము అచ్చటి నాజెములు బ్రిటిషు నాజెముల వలె గుండ్రములుగాక మూలలు తిరిగి యుండుటయే గాక వాటిమీద యేదో ఒక అక్షర వివ్యాస మగపడును. ఇప్పుడు నాజెములు బ్రిటిషు నాజెములవలె గుండ్రములగును సాంపుగను యుండినను ప్రాత పేరు నిలిచి యున్నది. హైదరాబాదు ప్రాత రాగినాజెముల జూచిన ఒక పెద్ద రేకుమీద ఏమో ముద్రవేసి దానిని తునకలు చేసినట్లు అగపడును.

"కల్టార్" అనగా యంత్ర సిద్ధమైనది యని యర్థము (Minted Coin) ప్రాత నిజాము నాజెములమీద నేమి వేసి యుండునో చెప్పవలసిగాదు గాని, ఇప్పుటి వాటిలో వెండి నాజెముల మీద ఒక పౌరార్థివార్ ప్రతిమయు నాజెపు విలసముండును. మరియొక ప్రక్క నిజాం ఉల్త్రా అజపుష్టా అని యున్నది. చార్మివార్ ప్రతిమయు నాజెము చేయు కాలమున ప్రభుత్వము చేయుచుండు నిజాముగారి దివ్య నామములోని మొదటి యక్షుర ముండును. ఇప్పుడు నిజాముగారి పేరునందలి మొదటి భాగము "ఉస్మాన్" అయినందున వికృతము అక్షరముండును. వీరి తండ్రిగారి పేరునందలి మొదటి భాగము "మహబూబ్" అయినందున వారి కాలపు నాజెములపై మకారము (మిం) యుండును.

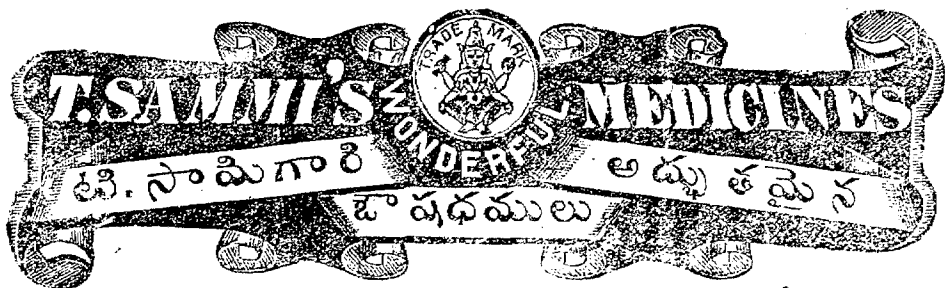
బ్రిటిషు ఇండియాలోవలె నిజాము రాజ్యములో (పాలిటి కల్ మీటింగులు) రాజ్యాంగ వర్మనైన సభలు చేరుటలేదు. విద్యావిషయమైనట్టియు మతవిషయకమయినట్టియు ఉపన్యాసములు జరుగుచుండును.

ఆయుధనిషేధక కాసనము అచ్చట లేదట. అయినను జనులు దుర్వినితులయై శస్త్రాస్త్రములయి అనదలకు పిడగలిగిండుటలేదు. సాయుధుడైన మాత్రముననే ఇతడెవ్వరి నేమి చేయునో యను భీతి జనుల బాధించునట్లుల గన్నడదు.

నిజామురాజ్యములోని తూర్పుభాగము అనగ తెలింగా నాయనని కీనీరుభూమియై యున్నది. ఒక్కొక్క బావికి మాడునాలుగు కపిలేలు ఏకకాలమున కట్టి తోలుచుండురు. ఇట్లు జలసమృద్ధియున్నను వ్యవసాయకులు విశేష కష్టపడుచారు గారట. వ్యవసాయార్థమైన భూమి లెక్కకు మిగిలి యున్నదట. ఇచ్చటను పగలు 12 గంటలకును రాత్రి 8 గంటలకును ఫిరంగి కాల్పుదురు. దానిని ఇవటివారి లోప్ అనదురు.

మొత్తమునకు ప్రజ తృప్తులైగావులై బాతిమతభేదము లులేక సామ్రాజ్యత్వమున మెలగుచు ప్రభుధక్తిపరాయణులై యున్నారు. ఒక విలేఖకుడు.

లోకలుభండు ఆనుపత్రుల విషయమై ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. — రెండుమూడు అనుపత్రులుండి పంపురు డాక్టరులున్న పట్టణములలో నొక యానుపత్రుని మూసినను డాక్టరులసంఖ్య తగ్గించినను కష్టములేదు గాని మట్టుప్రక్కల నిరుదసి ముప్పది మైళ్ళవర కెక్కడ వైద్యసహాయము లేని ప్రదేశములోనున్న యొక్క యానుపత్రుని వత్సరమునకు తొమ్మిది నెలలు పది నెలలు మూసివేసిన నాప్రజలకష్టములు చెప్పవలెనా? నెల్లూరుజిల్లా కోట్లగ్రామములో నొక యానుపత్రు కలదు. దానికి డాక్టరుగారు మాత్రము ప్రస్తుతము నాలుగైదు మాసములుగా లేదు. ఏప్రిలు మొదటి తారీఖున నుండి క్రొత్త వారువత్సరము వదంతుకలిగెను. వారిముదినము లయినతోడనే వారిని విం జ మూ రు న కం పి ర ని యు వైద్యకళాశాలలో నీ వత్సరము తేరినవారు వచ్చువరక నెవ్వరు రారనియు దెలిసెను. ఈ ప్రాంత్యములు మలేరియా జ్వరము లెక్కువగాగల భాగములు. కావున వైద్యసహాయములేని కష్టమెక్కుడుగ నుండును. ప్రస్తుత మీ కోట్లగ్రామమున నిరువురు రోగులు మాటిమాటికి వ్యయప్రయాసలకు సహించి వైద్యసహాయమునకై పది మైళ్ళదూరమునకున్న దుగ రాజా పట్టణము ఆసుపత్రికి తరుగెత్తుచున్నారు. ఈ యూరివారందరు గలసి ప్రస్తుతము దుగ రాజా పట్టణములోనున్న డాక్టరుగారి నిక్కడి కంపనలినదని మహదర్జి పెట్టుకొని యున్నారు. ఆ డాక్టరుగారిని గాని లేక మలేరియాకరినిగాని తక్షణమే యీయూరి కనుప వైద్యాధికారులు ప్రార్థితులు.

యీ అవధులయొక్క గుణాత్మకములకు చెచ్చి యెక్కిబిడన్ కమిటీదార్లవల బంగారు సతకమును, వెండిసతకములును బహుమానములుగా నొసగబడివున్నవి. (1117)

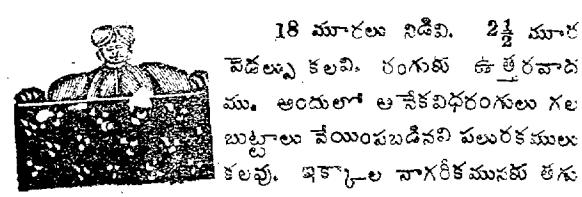
హిందూ తైలము:—నమమనోప్పి, నరమజెలుకు ట కీళ్ల వాయువు, పక్కనోప్పి, కాళ్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనోప్పి, యింకా యితరవాయువు నోప్పలు, అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును. దీని వెల 0-8-0, పెద్దదన్ని 2-8-0.

హిందుక మాయము:—కడుపునోప్పి, కడుపులో పేగులుకూయుట, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, శీత భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనోప్పి, జిన్ని, తేలుపట్టడం, జలుబు, శ్రీలకు ఋతు కాలములయందు కలిగెడు కడుపు నోప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ గమన నొప్పులున్న అతి శీఘ్రముగా స్వస్థుగును. దీని వెల ర. 0-8-0, 0-15-0, 1-12-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దిసాలపేరట నుం డెడి జ్వరములు, నలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, పిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల రూ. 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేటి, సాహుకారుపేట, చెన్నపట్టణము.

ఇనాము ! ఇనాము !!
అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు
చీర 1-కి వెల ర. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2½ మూర పెడల్పు కలవి. రంగులు ఉత్తరవాదము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టలు వేయింపబడినవి పలురకములు కలవు. ఇక్కాల వాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.

సర్వాపురం సరిగచీర 1-కి 16 X 2½	ర 4-8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి	ర 8-0-0
చాలామణి మామిడిచీర 1-కి	ర 2-8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి	ర 5-0-0
శకుంతలచీర 1-కి	ర 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో, 2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

వివాహ మహోత్సవముల కాలము సమీపించుచున్నది

అవసరములలో అంగళ్లకుపోయి ఎక్కువ ధరల యెచ్చి పట్టుపు అంగవస్త్రములు తీయుటకంటె సరిగచీరలు, ధోవతులు, బహుమతులు ఇచ్చుటకు కావలసిన వస్త్రములు మున్నగు సవి వివాహము నకు కావలసిన జవిశీకి ముందుగానే మాకు ఆర్డర్ లిచ్చుట మంచిది. ఇప్పటి కాలమునందుగా నాగ రిక మాదిరి ప్రకారము పట్టుచీరలు నేయబడును. చాయకు పూచీ ఇవ్వబడును. 100-కి 25 రూపాయలు వంతున ముందుగా అడ్వాన్సు వంపవలెను.

దిస్పదేశీ ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్, బ్రాంచి: మధుర. (962) కంబీవరం.

కాలేయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక
తయారగుచున్నది

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల కలవునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే నిధిమణియయి చుండుటకలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచియును. వెల ర 2-0-0

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0

" ఆర్థసంవత్సర " " 0-12-0

ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధౌషధము

తామరతైలము	గజికితైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు.

విజ్ఞాన సంస్థానా ముక్కుడిచీర, మాంటు రోజ్, చురకాను. క్లెడ తెలుగు పుస్తకాల అన్ని ను వ్యాసరాజున వెలకు వారము కట్టటానికి విధము. కాత్తెను, ఉప్పులొప్పిచీర, డి. సి. పం. రి. క. పం. (948-837) మే కజరు.

శ్రీశానవాటిక.
కాలికో 1-0-0, గావరు 0-14-0
విధనానురాగము.
వెల 0-12-0.
839 మానేజరు కలాభివర్ధని.
కాయకం, కాయచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

జీవితములు, నవలలు
1 గోపాలకృష్ణగోళితే 0-8-0 1 చుంజునతి 1-12-0
2 మహాదేవగోవిందగజాడెరి 2 జగన్నోహిని 0-10-0
3 రామకృష్ణస్వామిఎం.పి.0-8-0 3 ఇందిరావసుంధరము 0-10-0
4 నివేతాసోదరి 0-8-0 4 రంగరాజు 0-14-0
5 బదనూరి చక్రవర్తి 0-8-0 5 అమృతవల్లి 1-4-0
6 హర్షింజీ ప్రభువు 0-8-0 6 కళావతి 0-12-0
వై 2 గ్రంథముల నొకపర్యాయము కొనువారికి తహాలాఫ్ లు మేమే ధరించెదము. (982-409)
ఎం. ఆర్. కృష్ణారావు అందు కో, నెల్లూరు.

అమృతార్థవ అవలేన్యాము.
ఈ లెక్కాను రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి ముష్టిశయనము చేసి చేతి కాలి చుంటు పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదులు, తలనోప్పి, రొమ్మునోప్పి మొదలగువారికి తప్పక నివారించును. 218 ఆర్డర్ పాప డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0.
ప్రెద్వశాస్త్రి మశికేంకర్ గోవింద్రి, ఆతంకన్దిగ్రహ పోషకాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

INDUSTRIAL DEVELOPMENT.
Essential for National Uplift.
Practical instructions for making Inks, Hair Oils, Tooth powders etc.
SENT BY POST.
Fees for particular Industry Rs. 10/ One year's full course Rs. 100. If paid monthly Rs. 12/ Half yearly Rs. 60.
IN ADVANCE.
For further particulars, apply with a postal stamp to:
THE SUPERINTENDENT,
Correspondence School of Industries
BANGALORE CITY.

సావర్న్ అందు కంపెనీ
సానురతైలము.
ఈతైలమును 2 కొజులు తామర, ఏనుగొండ, దురద, తీట ఇటుమంటి చర్మవ్యాధులకు వైన రాచిన నువెల మాయమై పోవును. గణములేదనిన డబ్బు వాసను చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం ఆ. 12.
8 బుడ్లకు పోస్టుఖర్చుల వలెరా తేవు
సావర్న్ అందు కంపెనీ,
(1189) కచ్చాతేక్కర్ ఆగహం, మదరాసు.

కొత్త ప్రెస్ గోపాలకృష్ణ గోరేగాల చుట్టూ
విజ్ఞాన చిత్ర సమము
30 1-5 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-2-0
సి. సి. భట్టు ప్రత్యేకము.
చినేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము, X అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>½ పాను, 1 పాను నీసాలు</p> <p>నీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రీ జరు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమునలన గలుగు బాధలకును, అలవతకును, అతిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>నీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ పంట్రి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తడుగమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. సవోధ లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్వ్యాంక్ టై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	---	--

W. E. SMITH & Co., Ltd **డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.**
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవైతకపేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

1000 **లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా** బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను నేనించండి. దీనిని నేనించిన రుదల ధాతువుప్రీతి, రక్తపుప్రీతి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ పుట్టినది మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానను. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన ఆనేకులు రంగిన్, పిసాంగ్, సిల్వర్, ఆఫ్రీకా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈస్టాంతులనుండి బహుమానపత్రములు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హతాస్థాంతులను పంపినచో బహుమాన పత్రములు కాపి పంపుదును. ఇది ఆబద్ధ మని రుజువుపరచునాటికి వై కనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమార్గముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వమున కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పత్రము సార్వభౌమ పంపబడును. ఏజెంటులు కావలసియున్నది.

15 తులారు తేదీనెల రు. 2-0-0. కపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
 సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

(619)

మీ కవసరమయినచో

అంతరిక్షంబంధమైనట్టిగాని తరగి బోతపోయినట్టి గాని కనులను గురించియు, ఇక్కు, అనువవాసములు ముప్పులు ముప్పులు మంచబడిన రేకులు కొనబడులుగా నెన్నట్టి ఇనుకరేకులు ఇంకను వివిధమైన ఇనుక సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీసారితోనే సంగతిపందర్భముల ఫలహా సాలోచించవలసినది. మీరు సామానులను బొక్కిలి లెక్కనవెలల కిచ్చుటగోరు కోరి వెలతన హానిని సహించుటలో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రకాశింపవారు.

సాలామిసిరి డి రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
 సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తమిళచెట్టె నం 555 రు,
 389 **మదరాసు**

(వై కా మ్యాజిక్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రముపేరు కూడ నుదాహరించ గోరుచున్నారు.)

అమృతాంజనము

చక్కని జబ్బితో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును
 పుష్కలమైన నోవల
 తలనొప్పుల మాన్పును
 పుష్కలమైన నోవల
 నోవలనొప్పుల మాన్పును
 పుష్కలమైన నోవల
 నోవలనొప్పుల మాన్పును
 పుష్కలమైన నోవల

వనిమానిరలనే కొనుగో చేకవలెను
 తయారుచేయబడిన మంచిమందు.

దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము నీసా, 1-కి వెల 0-8-0, 4-0-0.

AWARDED GOLD MEDAL 490
 IN THE BARODA EXHIBITION
 For its Sweet Lasting & Delightful Smell TO THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)
 Therefore, please just try and enjoy.
Prices: 1 oz 2-0-0, 1 dram 0-12-0, 1/2 dram 0-8-0, Card 0-1-0
 Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra.
 Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.
 No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

301 **పాప్యుర వేంకటాచల** 594

పండితుల వారి సిద్ధాంతములు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదీ యూనివర్సిటీ, గ్రాహాటో. ఎన్. టె. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కన్ గ్రెజిండ్ కెమిస్ట్రీ ఎగియరి జేన్. నం. 2. బొంబై, మీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయహార కస్తూరి మూత్రము, శుభరూపిణిమలము, శ్యామోద్భాస్వరముల వ్యత్యాసము, అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నా కజ్జరము, పిత్తసంబంధరొగము, బిట్టల యెముకవాలముల ప్లియు, శుణుయెముక, తమకట్ట ప్రతిదినము వచ్చు రోగులకు, నీకస్తూరి మూత్రలక్షి, స్వచ్ఛత వైద్యులు ముఖ్యముగా నియవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి.ఎన్.అచ్యుతరావు, పీనియర్ సర్జిక్, సానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; మీరు వ్రాసినది. "లోకామయహార కస్తూరి మూత్రము"నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రముండు ప్రచురపరచినట్లే అనేకోత్పన్నమును, గుణములను ఈమూత్రము 400 యన్నులని నేనుచెప్పట కావసరభరితుడనవుచున్నాను.

వైద్యకాలలో వశేభము అగునట్టియు శుభరూపిణి రమలగు నీగ్నాటక మాలికలనుండియు యోగ్యతామలన కయారు చేయుచుండును.

విజ్ఞప్తచేస యాభ్యాసార్ ను పేరు. (పరి సహించుటకు ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనువాదపత్రము, ప్రసిద్ధిచేసి యాదు
 యుండును. కిరీమాత్రమున నీమ 3 అణలు
 మూత్రము.

6 నీసాలు పాప్యుర యెముక
 బహుల ఖర్చుతోచుక రు. 1-0-0
 12. నీసాలాకసారి రు. 2-1-0
 20. నీసా లాకసారి రు. 3-0-0
 కను క్షరొగములలో మావద్ద ఆయుర్వే
 దము సిద్ధాంతములు వ్రాయును.

వైద్యము: శ్రీ సీతాబాధువ వైద్యశాల, మైసూరు